ICS
ADVISEURS

Strategisch Huisvestingsplan onderwijs- en kindfuncties

Sittard-Geleen

Opdrachtgever
Gemeente Sittard-Geleen

Datum
23 maart 2023

Referentienummer
2190168_20230323JL01

Auteur(s)
Onno Damen en Joëlle Wijntjens

ICS
ADVISEURS

Inhoudsopgave

1. Inleiding 4

2. Visie 5

2.1 Visie op jeugd en onderwijs 5

2.2 Visie op huisvesting 8

3. Type maatregelen in het SHP 14

4. Wettelijk kader 20

4.1 Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs 20

4.2 Overheveling buitenonderhoud primair onderwijs 20

4.3 BENG 21

4.4 Financiële ruimte schoolbesturen 21

4.5 Kader kinderopvang 22

5. Scenario's Primair Onderwijs 23

5.1 Born en kleine kernen 24

5.1.1 Grevenbicht-Obbicht 24

5.1.2 Born-Buchten-Holtum 25

5.1.3 Limbricht-Einighausen-Guttecoven 28

5.2 Westelijk Geleen 29

5.3 Oostelijk Geleen, Munstergeleen en Windraak 32

5.4 Westelijk Sittard 38

5.5 Oostelijk Sittard 42

6. Scenario's Speciaal basisonderwijs en speciaal onderwijs 46

6.1 Parkschool 46

6.2 Speciaal basisonderwijs en Xaveriusschool 47

7. Scenario's Voortgezet Onderwijs 50

7.1 Graaf Huyn College 51

7.2 Trevianum 52

7.3 DaCapo College 53

8. Bewegingsonderwijs 55

9. Financiën **57**
9.1 Uitgangspunten 57
9.2 Totale investering IHP 57
9.3 Samenvatting projecten 59

10. Slotsom en aanbeveling **60**
10.1 Slotsom 60
10.2 Aanbevelingen 60

1. Inleiding

Ontwikkelingen op het gebied van onderwijshuisvesting in Sittard-Geleen vragen om nieuwe kaders en een nieuw perspectief. De gemeente Sittard-Geleen kiest er voor om in samenspraak met het primair en voortgezet onderwijs en hierop gerichte kinderopvang een Strategisch Huisvestingsplan (SHP) op te stellen. Dit SHP moet de gemeente, schoolbesturen en kinderopvang een meerjarenperspectief bieden over hoe zij gezamenlijk optrekken bij het creëren van duurzame en gezondere onderwijs- en opvangomgevingen. Het SHP geeft inzicht in de grootste knelpunten en helderheid over de gewenste oplossingsrichtingen. Hierbij dient tevens aandacht te zijn voor zowel korte- als langere termijn oplossingen in de diverse stadsdelen.

Scope van het SHP

Het SHP biedt een doorkijk voor de komende vijftien jaar (2023 – 2038). De verschillende scenario's zijn in de projectgroep gezamenlijk opgesteld en uiteindelijk financieel vertaald. Het is aan de gemeenteraad om hierover een besluit te nemen. Na een besluit van de gemeenteraad geeft dit perspectief aan alle betrokken partijen voor de eerste vier jaar en daarna. Ook na besluitvorming moet nog wel een aanvraagprocedure per project worden doorlopen.

Proces tot stand komen

Het SHP is een coproductie tussen schoolbesturen, kinderopvang en gemeente. Zij hebben samen deelgenomen in een projectgroep en het SHP voorbereid. Vervolgens is het plan besproken met hun achterban (medezeggenschapsorganen, raden van toezicht) ter voorbereiding op besluitvorming.

2. Visie

De visie op kinderopvang- en onderwijshuisvesting is een belangrijke basis voor het Strategisch Huisvestingsplan (SHP). Naast een gedragen visie en ambitie zijn er concrete uitgangspunten en spelregels nodig voor de uitvoering van het SHP. De visie op huisvesting is tot stand gekomen in samenwerking met schoolbesturen, kinderopvang en de gemeente Sittard-Geleen. De vraag die centraal staat is: *"waarin kunnen wij als partners het verschil maken voor de kinderen en jeugd van de gemeente Sittard-Geleen"*.

In dit hoofdstuk komt de visie op jeugd en onderwijs aan bod en daarnaast de visie op huisvesting van onderwijs en kinderopvang.

Binnen het SHP worden de volgende definities gebruikt:

- School: een onderwijsvoorziening voor primair onderwijs (po), speciaal onderwijs (so) of voortgezet onderwijs (vo). Dit kan solitair of in samenwerking met (bijvoorbeeld inhoudelijke samenwerking in één gebouw of andere voorzieningen).
- Kindcentrum: een voorziening met onderwijs en kinderopvang onder één dak waarbij sprake is van een doorgaande ontwikkellijn voor kinderen in de leeftijd van 0 tot 12 jaar
- Kindcentrum Plus: een voorziening onder één dak met onderwijs en kinderopvang waarbij sprake is van een doorgaande ontwikkellijn voor kinderen in de leeftijd van 0 tot 12 jaar aangevuld met maatschappelijke voorzieningen zoals bijvoorbeeld schoolmaatschappelijk werk, consultatiebureau, welzijnswerk of behandelende instanties.

2.1 Visie op jeugd en onderwijs

In Sittard-Geleen hebben diverse organisaties waaronder de gemeente, onderwijs en kinderopvang zich uitgesproken om een integraal aanbod te bieden aan kinderen en jongeren in de leeftijd van 0 tot 18 jaar. Hierover worden tussen partijen inhoudelijke afspraken gemaakt. In deze visie komt een aantal thema's aan de orde die een relatie hebben met het SHP.

Aantrekkelijke woon- en leefstad

Sittard-Geleen heeft de ambitie een gemeente te zijn waar jonge gezinnen graag wonen en naar toe trekken omdat de gemeenschap goed zorgt voor haar kinderen en jongeren. Er wordt ingezet op de nieuwe generatie, die zo verbonden wordt en blijft aan Sittard-Geleen. De behoeften van jongeren staan centraal. Een goede jeugd is een belangrijke drijfveer om hier te blijven wonen of terug te komen na een studie.

De gemeente heeft de ambitie zoveel mogelijk te voorkomen dat zorg moet worden ingezet. De focus verschuift van curatief naar preventief. In Sittard-Geleen kunnen kinderen leren, ontmoeten, beleven en krijgen ze kansen. De jeugd krijgt zelfvertrouwen door ze te benaderen, betrekken, ondersteunen en vast te houden. Daar gaat het om in de aantrekkelijke stad voor kinderen en jongeren. Immers, kinderen groeien niet alleen thuis op, maar ook op school, in de kinderopvang, bij de sportclub, binnen andere vrijetijdsactiviteiten en in de buurt: in een gemeenschap waar kinderen gezond en vooral veilig opgroeien, meedoen en hun talent ontwikkelen.

Dit vraagt om samenhangend beleid. Op tal van manieren werkt de gemeente aan een goed leef- en opvoedingsklimaat voor kinderen, jongeren en hun gezinnen. Dit doet de gemeente samen met buurtbewoners, instellingen, scholen, kinderopvang, woningcorporaties, projectontwikkelaars en bedrijven. Vanuit vele beleidsterreinen is aandacht voor de positie en ontwikkelingskansen van jeugdigen.

Kinderen en jongeren ervaren:

- Dat zij veilig en gezond kunnen opgroeien en hun talent kunnen ontwikkelen;
- Dat zij meedoen aan de samenleving. Kinderen en jongeren worden aangemoedigd om initiatief te nemen en dingen zelf te doen. De voorzieningen sluiten aan bij de verwachtingen en de leefwereld van kinderen en jongeren;
- Dat zij mee praten via jeugd-participatie

po & so & ko	vo & vso & pro
▪ Veilig en gezond opgroeien ▪ Talenten kunnen ontwikkelen ▪ Aansluiten bij leefwereld van kinderen ▪ Aangemoedigd worden om initiatief te nemen	▪ Veilig en gezond volwassen worden ▪ Talenten kunnen ontwikkelen ▪ Aansluiten bij de beleefwereld van jongeren ▪ Aangemoedigd worden om mee te praten en actief mee te denken over zaken

Doorlopende ontwikkelingslijn/talentontwikkeling

De ambitie van de onderwijs- en kinderopvangorganisaties en de gemeente Sittard-Geleen is om een doorgaand ontwikkelingsaanbod van 0 tot 18 jaar te bieden. Dit betekent van alleen onderwijzen naar samen ontwikkelen van het individuele kind. De ontwikkeling van een kind begint al bij de kinderopvang en deze lijn wordt doorgetrokken in het primair en voortgezet onderwijs die ook fungeren als brede ontmoetingsplaats. De school is een plaats waar naast kwalitatief hoogstaand onderwijs aandacht is voor maatschappelijke ontwikkelingen, vaardigheden en talenten van het kind. Onderwijs, kinderopvang, kindfuncties en andere partners zetten daarmee naast kennisoverdracht ook in op ontplooiingsmogelijkheden voor kinderen en organiseren zich vanuit de vraag of behoefte van het kind. Dit start vanuit inhoud. De fysieke locatie speelt hierin een faciliterende en aanvullende rol.

Een kindcentrum of kindcentrum plus is een voorziening gericht op kinderen van tenminste 0-12 jaar waar een variatie van kindfuncties samenkomt. Het is daarmee een plek waar onderwijs wordt gegeven en kinderopvang plaatsvindt, maar vervult ook een bredere rol in de dagbesteding door naschoolse activiteiten (onderwijs gebonden zoals huiswerkbegeleiding), ontplooiing en verrijking (bijvoorbeeld muziek- of sportactiviteiten). Dit kan via dubbelgebruik van de accommodatie of gebruik van de openbare ruimte, maar hoeft niet per se fysiek vormgegeven te worden. Bij de invulling van de dagbesteding (en dus ontwikkeling van het kind) is een rol weggelegd voor alle kindpartners vanuit hun hoofdtaak (school en kinderopvangorganisatie). Een aandachtspunt hierbij is de interne afstemming tussen de diverse partners en organisaties in de nabije omgeving/wijk. Deze elementen vormen een complementair geheel.

Voor het voortgezet onderwijs ligt de focus op de transitie van primair onderwijs naar voortgezet onderwijs en van voortgezet onderwijs naar het vervolgonderwijs (MBO, HBO, universiteit). Hiervoor zijn warme overdracht en aansluiting op talentontwikkeling de uitgangspunten. Daarbij gaat het om een onderwijs- en ondersteuningsbehoefte op maat dat via professionals in de knooppunten wordt georganiseerd. Daarnaast is in het voortgezet onderwijs nadrukkelijk aandacht om vaardigheden aan te leren die leerlingen nodig hebben in het vervolgonderwijs en hun verdere leven.

po & so & ko	vo & vso & pro
▪ Focus vanuit kinderopvang en onderwijs op ontwikkeling, ontplooiing en verrijking ▪ Integraal aanbod vanuit kinderopvang en onderwijs ▪ Focus op transitie van ko naar po: overdracht en aansluiting optimaliseren	▪ Focus op transitie van po naar vo: overdracht en aansluiting optimaliseren ▪ Ontwikkeling vaardigheden leerlingen die nodig zijn in verder leven ▪ Verbreed talentencentrum (brede ontmoetingsplaats) ▪ Vso en pro: focus op maatwerk in de toeleiding naar werk/arbeidsmarkt

Integrale benadering/wijkaanpak

Per wijk geldt een integrale benadering van (kind)voorzieningen gericht op onderwijs, kinderopvang, brede maatschappelijke voorzieningen (bijvoorbeeld jeugdgezondheidszorg, sociaal werk), cultuur en sport. De fysieke locatie van het onderwijs en kinderopvang fungeert als centrale schakel tussen de voorzieningen. Het doel is het creëren van samenwerking, maar ook aantrekkelijke ontmoetingsplekken met verschillende voorzieningen die centraal gelegen zijn in de wijk of het dorp. De diverse voorzieningen zijn geclusterd, dan wel zichtbaar en goed vindbaar in de wijk. Thuisnabij en in de omgeving van het kind heeft de voorkeur: de plek van het kind/leerling is de werkplaats.

Inhoudelijke en functionele ketensamenwerking van primair en voortgezet onderwijsinstellingen en andere kindpartners krijgt een nieuwe vorm, afhankelijk van lokale behoeften en omstandigheden. Ketenpartners functioneren vanuit de doelstellingen van geïntegreerd jeugdbeleid als een netwerk dat (vroeg)signaleert, preventief acteert, begeleidt, expertise inzet en informatie doelgericht met elkaar uitwisselt. Het belang van ketensamenwerking en de doorgaande lijn (mede vanwege vroeg- en voorschoolse educatie) is richtinggevend. Gemeente, schoolbesturen en kinderopvang voeren actief overleg en formuleren haalbare/gefaseerde doelstellingen inclusief benoemde evaluatiemomenten.

Voor het voortgezet en speciaal onderwijs geldt in afwijking van de benaderingswijze voor het primair onderwijs, een stadsbrede of regionale benadering. Voor passend onderwijs zijn de afspraken in de Westelijke Mijnstreek leidend, binnen de samenwerkingsverbanden po en vo.

po & so & ko	vo & vso & pro
▪ Wijkbenadering en regionale benadering (sbo, so en specifieke onderwijsconcepten)	▪ Stadsbreed en regionale benadering

Gelijke kansen

Het kind participeert in de samenleving en wordt daar mede gevormd. Mensen blijven leren, zowel binnen als buiten de school. Om die reden gaan betrokken organisaties interactie aan met de maatschappelijke omgeving door bijvoorbeeld het verbinden van onderwijs en kinderopvang met wijkprogramma's of samenwerking met buurt- of verenigingsleven in het kader van verlengde schooldagactiviteiten, gezondheid en sport. Deze activiteiten zijn bereikbaar en toegankelijk voor elk kind. Elk kind doet maatschappelijk mee en integratie van kinderen heeft de aandacht. Schoolbesturen, kinderopvangorganisaties en gemeente voeren hierover actief het gesprek.

Daarnaast is per wijk/gebied aandacht voor specifieke vragen vanuit een collectief beeld. Hier kunnen accenten worden gelegd om achterstanden te reduceren (te beginnen vanuit kinderopvang), bewustwording te vergroten (gezonde leefstijl en voeding) of te stimuleren (veel natuurlijke en uitdagende beweging organiseren). De fysieke omgeving van onderwijs en kinderopvang is daarin een stimulans om ambities te faciliteren.

Daarnaast is vanuit het voortgezet onderwijs ook aandacht voor aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt. Dit speelt vanuit de doorgaande lijn van passend onderwijs voor jongeren in het voortgezet onderwijs (aansluiting vmbo en mbo ('oude vakscholen'), praktijkonderwijs (pro) of voortgezet speciaal onderwijs (vso), of uit schakelklassen en maatwerkvoorzieningen in het reguliere onderwijs.

po & so & ko	vo & vso & pro
▪ Aandacht voor wijkgerichte activiteiten en activiteiten vanuit verlengde schooldag ▪ Focus op positieve integratie ▪ Per wijk/gebied aandacht voor specifieke vraag	▪ Aandacht voor aansluiting met lokale arbeidsmarkt ▪ Aandacht voor maatwerk aan leerlingen ▪ Focus op positieve integratie

Inspirerende omgeving

De schoolomgeving is uitdagend en inspirerend. De leeromgevingen zijn prikkelend, motiverend om talenten te ontdekken en geven richting aan keuze voor opleiding en werk.

Daarnaast is de school een omgeving die een gezonde leefstijl van voeding en bewegen stimuleert. Dit kan bijvoorbeeld door prikkelende buitenomgevingen. Er wordt tevens een actief beleid gevoerd om activiteiten die schadelijk zijn voor de gezondheid op school te vermijden. Er is breed aandacht voor de sociaal-emotionele ontwikkeling van kinderen en jongeren, zowel in de schoolsituatie, thuis als daarbuiten. Hiervoor kan ook het netwerk van sportverenigingen of jongerenwerk ingezet worden.

School en opvang staan open voor de wijk. Voorzieningen worden waar mogelijk gedeeld. Het gaat daarbij om de beste manier om activiteiten te faciliteren. Schoolgebouwen kunnen daarin een rol spelen.

2.2 Visie op huisvesting

Aanbod en samenwerking

Kinderopvang, onderwijs en gemeente willen een doorgaande ontwikkellijn bieden van 0 tot 18 jaar (en verder). Naast kinderopvang is er ook ruimte voor passende zorg/ondersteuning. Wanneer extra ondersteuning nodig is, is er een passende plek voorhanden. Nauwe samenwerking tussen onderwijs, kinderopvang, zorgpartijen en gemeente is een voorwaarde voor succes. Dit kan worden geoptimaliseerd wanneer partners inhoudelijk samenwerken of zelfs samen zijn gehuisvest (samenwonen) in een voorziening. De samenwerking is op maat (per wijk/gebied/conceptueel) en borgt een bestendige ontwikkelweg voor het kind.

Voor het primair onderwijs ligt de keuze voor de partners binnen het kindcentrum (onderwijs en kinderopvang) bij het onderwijs. Het onderwijsaanbod sluit aan bij de lokale behoefte en is gevarieerd. Voorbeeld is het nadenken over verdergaande samenwerking en afstemming tussen primair en voortgezet onderwijs (soepele overgang vanuit de basisschool/uitgestelde schoolkeuze). Gestreefd wordt naar samenwerking tussen onderwijs en kinderopvang vanuit een gelijkwaardige inhoudelijke relatie die ook in samenwerkingsovereenkomsten is vastgelegd. Fysieke samenwerking op locatie wordt in een medegebruik-/huurovereenkomst vastgelegd.

Onderwijsvoorzieningen hebben een eigen identiteit of concept. De pluriformiteit biedt ouders een keuzemogelijkheid en kinderen de ingang tot verschillende ontwikkelroutes. Deze verschillen vormen geen belemmering voor de samenwerking maar versterken elkaar juist.

Voor het voortgezet onderwijs ligt de focus op modern en aantrekkelijk onderwijs en onderwijsvoorziening dat aansluit op de leefwereld van jongeren, het vervolgonderwijs en de arbeidsmarkt. Ook in het voortgezet onderwijs is nadrukkelijk aandacht voor een goed en zo passend mogelijk ondersteuningsaanbod, al dan niet verzorgd samen met ketenpartners.

Visie Sittard- Geleen 2030 / Economische Samenwerking Zuid-Limburg (ESZL)

De drie grenssteden Maastricht, Heerlen en Sittard-Geleen hebben met de strategische visie 'Randstad Zuid-Limburg' het streven om Zuid-Limburg te ontwikkelen tot één van de aantrekkelijkste regio's in Europa om te leven en te werken. Sittard-Geleen speelt met haar visie voor 2030 hierop in om een adequaat en onderscheidend aanbod van stedelijke voorzieningen te realiseren. Dit betekent een aantrekkelijk woningaanbod, kwalitatief hoogstaand onderwijs en opvang, groen, sport en cultuur.

Denken in gebieden

Een goed onderwijs-, kinderopvang- en ondersteuningsaanbod moet ook voor betrokken organisaties qua schaalgrootte goed te organiseren zijn. Bepalend is het aantal kinderen, de zwaarte van problematiek, bereikbaarheid en benodigde omvang vanuit bedrijfsmatig oogpunt. Hierbij is gebruik gemaakt van de bestaande stadsdelen. Per stadsdeel is een maatwerkaanbod passend bij het DNA en de specifieke vraagstukken binnen het gebied. Het is aan de organisaties die actief zijn binnen het gebied om vanuit hun professie in gezamenlijkheid het DNA en de vragen vanuit het gebied te vatten en te vertalen naar een maatwerkaanbod.

Binnen het SHP worden de volgende stadsdelen[1] onderscheiden:

- Stadsdeel 1: Born en kleine kernen
- Stadsdeel 2: Westelijk Geleen
- Stadsdeel 3: Oostelijk Geleen, Munstergeleen en Windraak
- Stadsdeel 4: Westelijk Sittard
- Stadsdeel 5: Oostelijk Sittard

Speciaal basisonderwijs, speciaal onderwijs en voortgezet onderwijs zijn voorzieningen met een stadsbrede of gemeente overstijgende functie.

Spreiding

De gemeente Sittard-Geleen bestaat uit een aantal hoofdkernen met daarnaast kleinere kernen of dorpen. Naast goed onderwijs en goede kinderopvang vanuit de inhoud bezien is ook spreiding ervan een nadrukkelijk thema voor huisvesting.

Ouders en kinderen zijn vrij in hun keuze voor een school ongeacht denominatie of overtuiging. Dit kan ten koste gaan van thuisnabijheid van onderwijs en kinderopvang. De gewenste spreiding van voorzieningen en thuisnabijheid kan ook op gespannen voet staan met het aantal kinderen dat een school of kinderopvang bezoekt. Het streven is toekomstbestendige kindcentra in stand te houden, te creëren of te realiseren waar goed onderwijs en kwalitatief hoogwaardige kinderopvang voorop staat. Het is aan schoolbesturen of kinderopvangorganisaties om hierover de dialoog te starten als daartoe aanleiding is (zie ook krimp en groei).

Voor het voortgezet onderwijs is voldoende keuzemogelijkheid vanuit verschillende typen onderwijsaanbod en denominatie. Dit aanbod is primair bedoeld voor de gemeente en heeft ook aantrekkingskracht op leerlingen vanuit de regio (binnen en buiten de landsgrenzen).

Flexibiliteit en ruimtegebruik

De demografische krimp in Sittard-Geleen stagneert en bij een aantal scholen/stadsdelen is er zelfs sprake van groei. De aanbieders van kinderopvang bevestigen dit signaal.

Voor de huisvesting, in zowel nieuwbouw als bestaande bouw, is het van belang om aandacht te hebben voor (toekomstige) flexibiliteit. Dit betekent:

- Uitbreidingsmogelijkheden: bij planvorming rekening houden met (toekomstige) uitbreiding zonder dat dit het onderwijskundige- en kinderopvangconcept tenietdoet.
- Aanpasbaarheid: bij de planvorming rekening houden met toekomstige aanpasbaarheid om groei, krimp en/of een onderwijsontwikkeling flexibel op te vangen. Het gebouw is hierin faciliterend, niet leidend. Bij aanpasbaarheid is ook aandacht voor het installatieconcept, om grote investeringen bij aanpassingen zo veel mogelijk te voorkomen (bijvoorbeeld veranderingen in het binnenklimaat).
- Transformeren van functie (in geval van krimp): bij scholen met een laag leerlingenaantal (o.a. in kleine kernen) rekening houden met mogelijke transformatie van schoolgebouwen naar een andere functie, door in de planvorming rekening te houden met verandering van functie. Als een deel van het

[1] De stadsdelen grenzen aan landsgrenzen (België en Duitsland) en gemeentegrenzen. Bij de uitwerking is per stadsdeel rekening gehouden met de invloed hiervan.

schoolgebouw transformeert dan mag dit niet ten koste gaan van de bruikbaarheid van het gebouw voor het onderwijs.

Bij een daling van het leerlingenaantal waardoor leegstand ontstaat bepalen onderwijs- en kinderopvangorganisaties zelf in hoeverre leegstand een probleem is. Indien de leegstand bovenmaats en structureel is, dient in afstemming met de gemeente een plan opgesteld te worden om de leegstand terug te dringen. Deze plannen dienen afgestemd te zijn op de toekomstige normatieve behoeften (aantal leerlingen) en (maatschappelijke) ontwikkelingen binnen een gebied. Het uitgangspunt is beargumenteerd (integraal) en maatschappelijk verantwoord omgaan met investeringen. Dit vanuit de filosofie dat de voorzieningen bekostigd zijn of worden met maatschappelijke middelen. In lijn met de ambitie om op locaties doorlopende leerlijnen en (integrale) kindcentra te realiseren, dient bij het maken van integrale en toekomstbestendige plannen vanzelfsprekend ook te worden gekeken naar het inpassen van kinderopvangfuncties om de leegstand terug te dringen. In het voortgezet onderwijs kan de invulling van leegstand worden gezocht bij het inhuizen van organisaties die een link hebben met het onderwijs, het bedrijfsleven of startups om verdere dynamiek te brengen. Dit biedt kansen om leerlingen op een laagdrempelige manier kennis te laten maken met de praktijk.[2]

Vanuit de gedachte van (integrale) kindcentra zijn onderwijs en opvang op basis van gelijkwaardigheid gehuisvest in het gebouw. Dit betekent dat bij vraagstukken rond krimp of groei kinderopvang niet automatisch wijkt voor het onderwijs, maar in overleg tussen gemeente, onderwijs en kinderopvang ook wordt gekeken naar andere mogelijke oplossingen. Deze werkwijze geeft onderwijs- en kinderopvangorganisaties de mogelijkheid om per situatie maatwerk te leveren, waarbij het uitgangspunt is om de continuïteit te borgen die noodzakelijk is om te kunnen bouwen aan en participeren in langdurige inhoudelijke samenwerking. Voor de kinderopvang wordt gewerkt met een onderbouwing van het aantal kindplaatsen in een businessplan. Deze werkwijze kan ook gelden als een schoolbestuur een eigen kinderopvang wil realiseren. De gemeente heeft vanuit het wettelijk kader en de bekostigingssystematiek een verplichting voor huisvesting van onderwijs en kan investeren in huisvesting voor kinderopvang op basis van aanvullende afspraken. Zonder deze afspraken kan geen sprake zijn van gelijkwaardigheid.

Duurzaamheid

Met het klimaatakkoord en vanuit Europese regelgeving wordt het verduurzamen van maatschappelijk vastgoed steeds belangrijker. Schoolgebouwen vallen ook onder deze categorie. Veelal zijn deze gebouwen gefinancierd met maatschappelijke middelen. De schoolgebouwen, kindcentra en kindcentra plus worden aangemerkt als overheidsgebouwen. Hiervoor worden duurzaamheidsambities geformuleerd. Binnen het SHP wordt uitgegaan van:

- Het realiseren van Bijna Energie Neutrale Gebouwen (BENG). Hierbij ligt de focus op de gebouwgebonden installaties en niet op het energiegebruik veroorzaakt door gebruikers (zoals smartboards, laden van ICT-apparatuur en keukenfaciliteiten). Vanuit BENG wordt gekeken naar de maximale energiebehoefte per jaar, het maximale primaire fossiele energiegebruik en het minimale aandeel hernieuwbare energie. Voor nieuwbouw is BENG uitgangspunt. Bij renovatie wordt de ambitie van BENG beargumenteerd benaderd tot het niveau dat te plegen investeringen in verhouding staan tot de opbrengsten.
- De stand van de techniek is voortschrijdend. De stap naar Energie Neutrale Gebouwen (ENG) brengt extra kosten met zich mee[3]. Per situatie wordt bezien of de hogere ambitie van ENG verantwoord is om deze stap te maken. Binnen dit SHP wordt ervan uitgegaan dat de stap van BENG naar ENG bekostigd wordt door een bijdrage vanuit het schoolbestuur die exploitatiegericht is. De gemeente bekostigt tot BENG (wettelijk kader). In het geval dat het schoolbestuur ENG niet of niet volledig kan bekostigen, kan in overleg met de gemeente worden gezocht naar mogelijkheden om het verschil te kunnen bekostigen;
- Realisatie nieuwbouw is aardgasloos.

[2] Vanuit kansengelijkheid kunnen ook de vierkante meters voortgezet onderwijs na schooltijd ingezet worden voor activiteiten. De gemeente bekijkt per situatie of dergelijk gebruik past binnen haar beleid en kan er daarna voor kiezen het gebruik van de vierkante meters toe te staan en te faciliteren waar mogelijk.
[3] Als de regelgeving vanuit Rijksoverheid wijzigt dan heeft dit directe gevolgen voor het SHP. De regelgeving vanuit Rijksoverheid is leidend. Dit is van toepassing op alle aspecten van duurzaamheid.

Verder wordt bij de reguliere investeringen zoals het uitvoeren van onderhoudswerkzaamheden gekeken of op een slimme manier kan worden verduurzaamd. Voor deze lijn wordt ook gekeken en aangesloten op de ambities van de gemeente Sittard-Geleen.

Binnen de gemeente Sittard-Geleen wordt het inzetten van bestaande gebouwen met een maatschappelijke bestemming voor onderwijs en kinderopvang ook als een vorm van duurzaamheid gezien. Hierdoor is geen nieuwbouw met extra inzet van grondstoffen noodzakelijk. Dit beleid wordt gestroomlijnd met de brede verduurzaming van maatschappelijk vastgoed binnen de gemeente (de actuele beleidsvorming duurzame accommodaties). Daarnaast wordt gekeken naar het 'vergroenen' van speelplaatsen door het integreren van natuurspeelplaatsen. Natuurspeelplaatsen hebben als voordeel dat deze klimaat adaptief zijn (vb. beter verwerken van grote hoeveelheden regenwater en/of minder opname van warmte), maar ook uitdagend en prikkelend voor de zintuigen van de kinderen.

Overweging: aardgasloos bestaande gebouwen (vooralsnog bestempeld als ambitie)
Het aardgasloos maken van gebouwen hangt sterk samen met de transitievisie van de gemeente Sittard-Geleen en de kansen die daaruit voortkomen. Binnen het SHP is ervoor gekozen om gebouwen aardgasloos te maken op natuurlijke momenten en verder aan te sluiten bij de ontwikkelingen die voortkomen uit de transitievisie.

In dit SHP is nog geen rekening gehouden met de kosten voor het aardgasloos maken van schoolgebouwen of het aansluiten op bijvoorbeeld een warmtenet. Indien hiertoe zou worden besloten, moet rekening worden gehouden met aanzienlijke aanvullende investeringen.

Overweging: circulariteit (vooralsnog bestempeld als ambitie)
Vanuit milieudoelstellingen kan het een afweging zijn om voor nieuwe en bestaande gebouwen te gaan werken met een registratie in een grondstoffendatabank. Dit bevordert het hergebruik van grondstoffen wat de duurzaamheid ten goede komt.

Overweging: koeling (vooralsnog bestempeld als ambitie)
Het koelen van een schoolgebouw is bij langdurige hitte een steeds groter (maatschappelijk) probleem. Door de toenemende warmte worden gebouwen zonder koeling overdag steeds warmer. Hierdoor kan een situatie ontstaan waarin geen les meer gegeven mag worden en leerlingen noodgedwongen naar huis gestuurd worden, waardoor zij geen onderwijs ontvangen. Het vraagt aandacht om goed te kijken naar de koeling van het gebouw in bestaande situaties en nieuwbouw. Met de opwarming en hetere aanloopperiode tot aan de zomervakantie is dit een reëel vraagstuk.

Bestaande bouw: om een gebouw optimaal te koelen is het van belang om te kijken naar de 'schil'. Wanneer de 'schil' van het gebouw optimaal is geïsoleerd blijft de warmte buiten het gebouw. Voorbeelden zijn: (na-)isoleren van de buitengevel, spouw en dak. Daarnaast moeten de mogelijkheden tot ventilatie en luchtverversing worden geoptimaliseerd.

Nieuwbouw: bij nieuwbouw wordt reeds rekening gehouden met de huidige isolatiewaarden en situering van het gebouw t.o.v. de zon. Een extra optie is het gebruikmaken van natuurlijke bouwmaterialen zoals hout.

Gemeente, schoolbesturen en opvangorganisaties hebben een gezamenlijke taak in dit proces.

NB: vanuit de schoolbesturen is aangegeven dat voor het aardgasloos maken van bestaande gebouwen, inzetten van circulariteit en het aanbrengen van koeling in de gebouwen geen middelen beschikbaar zijn. Op dit moment is dit echter ook geen gemeentelijke verantwoordelijkheid.

De afspraak is gemaakt dat schoolbesturen en gemeente gezamenlijk zullen onderzoeken of er vanuit het Rijk subsidieregelingen komen die kunnen ondersteunen bij het verduurzamen van schoolgebouwen, zoals de subsidieregeling duurzaam maatschappelijk vastgoed (DUMAVA) of maatwerkregeling ventilatie op scholen (SUVIS). Per situatie wordt bekeken of een regeling toepasbaar is.

Gezondheid en veiligheid

Gezonde voorzieningen zijn een voorwaarde voor kwalitatief goed onderwijs en goede kinderopvang. Om dit te waarborgen wordt gestreefd naar een goed binnenklimaat, waarbij vooral de CO_2-concentratie, temperatuur, licht en geluid van belang zijn. Het is de ambitie om alle voorzieningen minimaal te laten voldoen aan het kwaliteitsniveau Frisse Scholen klasse B, zowel bij nieuwbouw als bij renovatie. Voor bestaande bouw is het streven de ambitie zo goed mogelijk te benaderen met verantwoorde investeringen. Gemeente, schoolbesturen en kinderopvangorganisaties hebben een gezamenlijke verantwoordelijkheid om deze ambitie te realiseren. De gemeente heeft de verantwoordelijkheid en een financiële verplichting voor het realiseren van een goed binnenklimaat bij nieuwe kindvoorzieningen. Het schoolbestuur is verantwoordelijk voor het onderhoud van bestaande klimaatinstallaties in bestaande voorzieningen. De (kinderopvang)organisaties die gehuisvest zijn in een voorziening zijn verantwoordelijk voor het voldoen van de bekostiging via een huurvergoeding van gepleegde investeringen. Betrokken partijen maken gezamenlijk een beargumenteerde keuze.

Een ander aspect van gezondheid is het bevorderen van bewegen, ook bij jonge mensen. Voor goede leerprestaties en ontwikkeling van kinderen is voldoende beweging een belangrijke randvoorwaarde. Bij de bestaande voorzieningen wordt de buitenruimte gehandhaafd. Voor nieuwbouw of renovatie wordt de omvang van de buitenruimte nader onderzocht. Voor de kinderopvang wordt voldaan aan de geldende regelgeving (ook bij bestaande bouw) en voor het onderwijs wordt uitgegaan van voldoende buitenruimte met groen en passend in de stedenbouwkundige omgeving. Het schoolbestuur en kinderopvangorganisaties kunnen de buitenruimte naar eigen inzicht vormgeven en inrichten. Daarnaast gaat gezondheid ook over een veilige omgeving van de voorziening inclusief een veilige route van en naar school. Een voorbeeld is een kiss & ride strook of het realiseren van veilige fietsroutes in de stad.

Voor het voortgezet onderwijs is brede aandacht voor een omgeving in en rond het schoolgebouw die beweegvriendelijk is, uitdaagt en leerlingen stimuleert tot zinvolle activiteiten. Daarnaast kan de buitenruimte ook als verblijfsgebied worden vormgegeven waardoor leerlingen dit ook een aangename omgeving vinden om te verblijven tijdens schooluren.

Gemeente, schoolbesturen en kinderopvangorganisaties hebben gezamenlijk oog voor gezondheid en veiligheid, voor bestaande en nieuwe situaties. Daarnaast kan de gemeente ook samen met partijen kijken naar het realiseren van beweegvriendelijke buitenomgevingen direct bij de school of in wijken.

Bewegingsonderwijs

Een gezonde leefstijl vormt een belangrijk onderwerp binnen Sittard-Geleen. Dit komt tot uitdrukking in aandacht voor de buitenruimte bij voorzieningen die beweegvriendelijk is, maar ook door aandacht te hebben voor adequate voorzieningen voor bewegingsonderwijs. Deze voorzieningen worden door het onderwijs gebruikt maar kunnen buiten schooltijden ook door derden, zoals verenigingen, gebruikt worden.

Voor accommodaties voor bewegingsonderwijs geldt dat deze passen binnen het beleidsvoornemen om meer bewegen te stimuleren. Bij de positionering van deze voorzieningen over de stad wordt gekeken naar de volgende aspecten:

- Nabijheid: de ligging is zodanig dat de reistijd van school naar de gymvoorziening niet onverantwoord ten koste gaat van de lestijden waardoor het aantal wettelijke uren bewegingsonderwijs gehaald kan worden. Hiervoor wordt een stadsbreed spreidingsplan gemaakt dat leidend is.

- Routes: leerlingen gaan onder begeleiding of zelfstandig naar de gymvoorzieningen toe. Deze routes dienen veilig te zijn (afgestemd op de leeftijd van leerlingen) waarbij ook rekening wordt gehouden met de belasting voor de wijkbewoners.
- Kwaliteit en beheer: voor de gymnastiekvoorzieningen wordt een nog een nader te duiden basiskwaliteit geformuleerd. Deze kwaliteit wordt in het beheer geborgd. Voor het beheer geldt dat de beschikbaarheid voor onderwijs leidend is.

Huisvesting kinderopvang

Binnen de gemeente Sittard-Geleen zijn situaties denkbaar waarbij geïnvesteerd wordt in vierkante meters voor kinderopvangvoorzieningen. Het uitgangspunt is dat de kinderopvangorganisatie zelf zorgt voor investeringen en exploitatie. Indien sprake is van leegstand binnen een schoolgebouw kan deze worden ingezet ten behoeve van kinderopvang. Het schoolbestuur en de kinderopvangorganisatie maken dan afspraken over het ruimtegebruik en de bekostiging. Dit wordt vastgelegd in een huurovereenkomst. Bij alle situaties waarin huisvesting voor kinderopvang wordt gerealiseerd staat multifunctionaliteit of dubbel ruimtegebruik waar mogelijk voorop.

Indien geen sprake is van leegstand, of bij nieuwbouw, kan geïnvesteerd worden in vierkante meters ten behoeve van kinderopvang. Dit is telkens een maatwerkoplossing waarvoor de kinderopvangorganisatie in samenspraak met het schoolbestuur een businesscase opstelt over het aantal benodigde kindplaatsen voor langere periode. De investeringen voor kinderopvang komen dan direct of indirect voor rekening van de kinderopvangorganisatie of een derde partij. Voor situaties waarin kinderopvang niet in staat is om de investering te plegen, zal worden onderzocht of de gemeente een faciliterende rol kan spelen in een constructie van een investering die zij terugverdient via een kostprijsdekkende huurvergoeding die de opvangorganisatie betaalt.

Stelselwijziging kinderopvang

Op dit moment wordt vanuit het Rijk gewerkt aan een stelselwijziging waarbij kinderopvang vanaf 2025 bijna gratis wordt en vanaf 2028 voor iedereen gratis is. Dit kan gevolgen hebben voor de toekomstige vraag naar kinderopvang en daarmee de huisvestingsbehoeften vanuit kinderopvangorganisaties. De gevolgen zijn nu nog niet te voorspellen, maar kunnen in de toekomst wel aan de orde zijn.

3. Type maatregelen in het SHP

Voor elke onderwijsvoorziening wordt binnen het SHP een maatwerkscenario beschreven die leidend is voor de maatregelen en investeringen die de komende jaren door gemeente en schoolbestuur gepleegd worden. In het SHP wordt een zestal scenario's voor gebouwen onderscheiden:

1. Onderwijsvoorzieningen waarvoor nieuwbouw wordt gerealiseerd;
2. Onderwijsvoorzieningen die worden gerenoveerd;
3. Onderwijsvoorzieningen waar herschikking aan de orde is;
4. Onderwijsvoorzieningen die gehandhaafd blijven en verduurzaamd worden;
5. Onderwijsvoorzieningen die in stand gehouden worden;
6. Onderwijsvoorzieningen die afgestoten worden.

In onderstaande tabel worden de scenario's benoemd.

Optie	Scenario	Verantwoordelijkheid	Budget
1	Nieuwbouw	Gemeente	100% SHP-norm nieuwbouw
2	Renovatie	Gezamenlijk	70% SHP-norm nieuwbouw
3	Handhaven en verduurzamen	Gezamenlijk	30% SHP-norm nieuwbouw
4	Herschikking	Gezamenlijk	n.t.b.
5	In stand houden	Schoolbestuur	MI-vergoeding
6	Afstoten	Schoolbestuur	n.v.t

Wat in bovenstaande tabel onder de noemer 'budget' wordt genoemd is het maximale totaalbudget voor de realisatie van de voorziening. Middels een businesscase wordt per project bepaald wat de school bestuurlijke bijdrage is. De kostenverdeling tussen gemeente en schoolbestuur moet ook blijken uit de businesscase. Hierbij wordt ook gekeken naar de wettelijke competentieverdeling en hoe daarmee omgegaan kan worden.

Per scenario wordt hieronder een nadere toelichting gegeven. Hierbij wordt gesproken over gemeente en schoolbesturen vanuit hun positie binnen de wettelijke verantwoordelijkheden. Voor de kinderopvang wordt hierna beschreven hoe de investeringen worden gepleegd.

Gedurende het SHP-traject worden prioriteiten gelegd en bekeken welke investeringen mogelijk zijn.

NB: Gemeente en schoolbesturen blijven met elkaar in gesprek en bekijken per project wie het bouwheerschap op zich neemt.

1. *Nieuwbouw*

Voor nieuwbouw geldt vanaf januari 2021 aangescherpte wet- en regelgeving omtrent de kwaliteit van schoolgebouwen en daarbij duurzaamheid in het bijzonder. Het Bouwbesluit en vigerende wet- en regelgeving is altijd van kracht en geldt als minimale eis. Binnen het Bouwbesluit geldt voor nieuwbouw in beginsel Frisse Scholen klasse B. De aangescherpte regelgeving vanuit Europa bepaalt dat vanaf 2021 alle nieuwbouw van overheidsgebouwen (inclusief scholen) in Nederland een Bijna Energieneutraal Gebouw (BENG) moet zijn. BENG specificeert eisen voor de maximale energiebehoefte, het maximale fossiele energiegebruik en een minimaal aandeel hernieuwbaar op te wekken energie. Boven op de bestaande wetgeving om BENG te realiseren is de ambitie uitgesproken om bij nieuwbouw van schoolgebouwen te voldoen aan Energieneutrale Gebouwen (ENG) en nieuwbouw aardgasloos te realiseren. De gemeentelijke verantwoordelijkheid is het realiseren van nieuwbouw die aardgasloos is en voldoet aan BENG.

Voor het realiseren van nieuwbouw worden de volgende uitgangspunten voorgesteld:

- Het realiseren van de duurzaamheidsambitie is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de gemeente en schoolbesturen als mogelijke bouwheren.
- De gemeente is verantwoordelijk voor de bekostiging van de wettelijk voorgeschreven duurzaamheidsmaatregelen (in ieder geval BENG).
- De schoolbesturen dragen bij aan het behalen van de verdere duurzaamheidsambitie via een financiële bijdrage. Schoolbesturen hebben hiervoor twee mogelijkheden die zij kunnen onderzoeken. Deze zijn:
  - Een bijdrage per bruto vierkante meter (onderbouwd door een businesscase per situatie) voor het behalen van duurzaamheidsambities die bovenwettelijk zijn, zoals onderdelen van de Frisse Scholen (minimaal Frisse Scholen Klasse B) of het realiseren van ENG in plaats van BENG.
  - Een bijdrage uit inbreng van uitgespaarde of uitgestelde onderhoudsmiddelen.
- Voor de bijdrage geldt dat deze mogelijk zijn mits deze bestaan uit een exploitatiegerichte investering met een redelijke terugverdientijd van vijftien jaar. Daarnaast geldt dat de bijdrage past binnen de kaders van het Onderwijsaccountantsprotocol. Indien het schoolbestuur slechts deels of niet in staat is het verschil tussen BENG en ENG te financieren, kan in overleg met de gemeente worden gezocht naar mogelijkheden om het verschil te kunnen bekostigen.
- Bij nieuwbouw wordt uitgegaan van een levensduur van 40 jaar.
- Voor nieuwbouw wordt uitgegaan van een bandbreedte[4] voor het stichtingskostenbedrag van € 3.400 - € 3.750, - inclusief btw per bruto vierkante meter (inclusief een jaarlijkse indexering; prijspeil september 2022). Het genoemde bedrag (beleidsuitgangspunt) is voor voorzieningen die voldoen aan de uitgangspunten Bouwbesluit, BENG en Frisse Scholen Klasse B.
- Voor de gemeente geldt dat zij tevens rekening dienen te houden met bijkomende kosten voor sloop, dan wel zoeken naar een nieuwe invulling van het vrijkomende pand.
- Bij de voorbereiding van nieuwbouwplannen wordt nogmaals gekeken hoe de feitelijke leerlingenaantallen zich verhouden tot de leerlingenprognoses en wordt de omvang van de nieuwbouw definitief bepaald.

Het realiseren van uitbreiding bij een schoolgebouw is een variant van nieuwbouw. Vaak gaat het om kleinere projecten waardoor het bedrag voor nieuwbouw kan oplopen (afhankelijk van de grootte). Bij een dergelijke kleine uitbreiding is het duurzaamheidsconcept van het bestaande gebouw leidend en wordt gestreefd naar minimaal BENG.

Normbedragen onderwijshuisvesting
De normvergoeding vormt het wettelijke vertrekpunt en is gebaseerd op de eisen van het Bouwbesluit. Deze normvergoeding wordt jaarlijks geïndexeerd op basis van het prijsindexcijfer van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) en de Macro-Economische Verkenningen- (MEV). Toch blijkt de afgelopen jaren dat de normvergoeding niet toereikend is om voorzieningen voor onderwijshuisvesting te realiseren. Daarom zijn de normbedragen in 2018 met 40% verhoogd. Op dit moment speelt dat extra vanwege gestegen bouwkosten door onder andere schaarste in materialen en gestegen arbeidskosten en daarnaast de vertaling van nieuw beleid rond duurzaamheid en frisse scholen. In dit SHP wordt daarom uitgegaan van kengetallen die aansluiten bij de marktsituatie om hierover een realistisch beeld te krijgen van de benodigde investeringen op dit moment. Gemeente en schoolbesturen bekijken bij de daadwerkelijke realisatie van projecten of de financiën waarvan is uitgegaan op dat moment nog toereikend zijn om sober en doelmatig te bouwen.

[4] De bandbreedte is afhankelijk van het type onderwijs (po of vo) en de grootte van de locatie (aantal leerlingen).

2. Renovatie

Uitgangspunt is dat renovatie een gelijkwaardig alternatief vormt voor (vervangende) nieuwbouw. Hierbij zijn ook de wettelijke eisen van toepassing en de ambities van nieuwbouw worden zo veel mogelijk benaderd. Een voorbeeld vormt het voldoen aan BENG. Dit is in bestaande bouw niet volledig haalbaar maar wordt beredeneerd zo veel mogelijk gehaald. Verder wordt per casus bezien op welke wijze renovatie verantwoord is qua investeringen versus opbrengst. De afweging voor (levensduurverlengende) renovatie wordt gemaakt wanneer de bouwkundige kwaliteit en functionele toepasbaarheid van het gebouw aanleiding geeft tot renoveren.[5] Deze afweging vindt in ieder geval plaats zodra het gebouw de 40-jarige leeftijd bereikt. Het schoolbestuur neemt initiatief voor het starten van deze dialoog.

Levensduurverlengend investeren
Wanneer wordt gesproken over renovatie hebben we het ook wel over levensduurverlengend investeren. Een renovatie is een ingreep die de levensduur van het gebouw met 25 jaar verlengt. Een renovatie is daarmee een kostbaar en ingrijpend middel om het gebouw aan te passen aan de eisen van deze tijd (Bouwbesluit) en de komende tijd (VNG). We kijken daarbij niet alleen naar de buitenkant, maar ook naar de binnenkant. Bij renovatie is het belangrijk om te kijken naar de volgende punten:

- Verbeteren van functionaliteit. Functionele gebouwen die inspelen op onderwijskundige ontwikkelingen. Van belang is om maatwerk te leveren, bijvoorbeeld de toeslag ‘meer ruimte’ of interne (functionele) aanpassingen van het gebouw.
- Levensduurverlenging door investering in bouwkundige en installatietechnische ingrepen
- Verduurzaming van het gebouw (benaderen ambitie BENG) en het op realistische wijze kunnen bereiken van duurzaamheidsdoelstellingen

Het uitvoeren of meenemen van groot onderhoud is onderdeel van levensduurverlengende renovatie. Onderhoud en renovatie worden op elkaar afgestemd.

Continu renoveren

In de huidige situatie dragen schoolbesturen bij aan een goede zorg voor de schoolgebouwen. Dit betekent dat zij permanent investeren in vernieuwingen en onderhoud wanneer het schoolgebouw dergelijke investeringen vraagt. Deze investeringen zijn te interpreteren als een vorm van ‘continue renovatie’. Doordat schoolbesturen continu renoveren wordt de kwaliteit van het gebouw voortdurend verbeterd. Zo doet zich nooit een moment voor waarbij levensduurverlengend renoveren aan de orde is, terwijl schoolbesturen wél blijven investeren. Echter, er is nooit sprake van echte levensduurverlengende renovatie waarbij naast bouwkundige en installatietechnische investeringen ook naar functionele aanpassingen gekeken wordt.

Vanuit visie is een gebouw na 40 jaar toe aan levensduurverlengende ingrepen. In de huidige situatie is sprake van een achterstand en wordt met dit SHP gewerkt aan een inhaalslag mits deze past binnen de mogelijkheden vanuit schoolbesturen en gemeente. Levensduurverlengende renovatie is een gezamenlijke investering vanuit gemeente en schoolbesturen.

[5] Hierbij wordt vooruitgelopen op wetgeving die nog tot stand moet komen. Het gaat daarbij om levensduurverlengend investeren om de levensduur met 25 jaar te verlengen. Dit is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van gemeente en schoolbestuur. Zodra de nieuwe wetgeving is gepubliceerd dient deze verwerkt te worden in het SHP conform de nieuwe verantwoordelijkheden van gemeente en schoolbesturen.

Verder wordt bij renovatie het kwaliteitskader huisvesting primair en voortgezet onderwijs als richtlijn gehanteerd en verder maatwerk per casus geleverd. Op basis hiervan maken gemeente en schoolbestuur een gerichte afweging van de te nemen maatregelen of maatregelen die achterwege worden gelaten (vervat in een business case annex maatregelenplan). Onderdeel van de business case is een vergelijking met de kosten van vervangende nieuwbouw op basis van kapitaallastenniveau inclusief eenmalige investeringen zoals tijdelijke huisvesting. Indien de kosten te veel oplopen kan vervangende nieuwbouw de te prefereren keuze zijn in verband met het halen van maximaal rendement uit inzetten maatschappelijke middelen (lees: lage structurele lasten). Verder bestaat de business case uit een analyse van:

- het thema spreiding en bereikbaarheid;
- concurrerende voorzieningen in aangrenzende gemeenten;
- leerlingenprognose en daaraan gerelateerde omvang inclusief analyse van herkomst van leerlingen.

En inzicht in:

- de kosten van instandhouding op basis van een actueel meerjaren onderhoudsplan;
- de benodigde aanpassingen op basis van een actueel ruimteprogramma (inhoudelijke wensen onderwijsvoorziening, functionaliteit, flexibiliteit, binnenklimaat);
- de benodigde investeringen voor het vernieuwen van bouwkundige en installatietechnische aspecten (voldoen aan geldende wet- en regelgeving en frisse scholen klasse B);
- de benodigde investeringen voor verduurzaming (BENG en/of ENG);
- de actuele boekwaarde van de gemeente;
- de actuele boekwaarde van het schoolbestuur;
- de actuele boekwaarde van de kinderopvangorganisatie of een andere derde organisatie;
- de exploitatie van het gebouw;
- de benodigde tijdelijke huisvesting of andere investeringen.

Voor zowel renovatie als vervangende nieuwbouw wordt een investeringsraming op kengetallenniveau gemaakt. Deze investeringen worden vertaald naar kapitaallasten op basis van actuele parameters (zoals rekenrente en afschrijvingstermijnen) van de gemeente Sittard-Geleen. Bij nieuwbouw wordt ook het afboeken van de boekwaarde betrokken.

Voor de realisatie van een renovatie gelden de volgende uitgangspunten:

- De kosten voor renovatie bedragen maximaal 70%[6] van de SHP-norm voor nieuwbouw met een jaarlijkse indexering.
- De schoolbesturen dragen bij aan het behalen van duurzaamheidsambities via een financiële bijdrage. Schoolbesturen hebben hiervoor twee mogelijkheden. Deze zijn:
  - Een bijdrage per bruto vierkante meter (onderbouwd door een businesscase per situatie) voor het behalen van duurzaamheidsambities, zoals onderdelen van de Frisse Scholen (minimaal Frisse Scholen klasse B).
  - Een bijdrage uit inbreng van uitgespaarde of uitgestelde onderhoudsmiddelen. Door het in beeld brengen van de onderhoudsstaat van het bestaande gebouw, middels een gebrekenrapportage voorzien van financiële doorrekening van geconstateerde punten, ontstaat een beeld van de huidige onderhoudsverplichting van het schoolbestuur. De uitkomst vormt de onderbouwing van het tweede deel van de bijdrage die een school kan leveren.
- Voor de bijdrage geldt dat deze mogelijk zijn mits deze bestaan uit een exploitatiegerichte investering met een redelijke terugverdientijd van vijftien jaar[7]. Daarnaast geldt dat de bijdrage past binnen de kaders van het Onderwijsaccountantsprotocol;
- De bijdrage vanuit het schoolbestuur is een voorwaarde voor een investering vanuit de gemeente.
- Bij renovatie wordt uitgegaan van ingrepen die de levensduur met 25 jaar verlengen.

In het proces om te komen tot een afweging voor renovatie zijn nog twee spelregels van toepassing:

[6] 70% is het bedrijfseconomisch omslagpunt voor de keuze voor nieuwbouw.
[7] De termijn van 15 jaar is een algemeen gehanteerde termijn. Uiteindelijk is dit ook in overleg met de accountant van het schoolbestuur te bepalen.

- Indien er aanleiding is om de bouwkundige en installatietechnische maatregelen ter discussie te stellen kan een gebrekenrapportage inclusief maatregelen opgesteld worden ter onderbouwing.
- Er kunnen argumenten zijn om een bestaand gebouw toch te handhaven. Dit dient uitgebreid onderbouwd te worden.

3. Handhaven en verduurzamen

Dit betreft gebouwen waar vervangende nieuwbouw of renovatie niet aan de orde is. Normaliter worden deze gebouwen in stand gehouden door het schoolbestuur. Echter, met alleen in stand houden levert dit geen actieve bijdrage aan de duurzaamheidsambitie van gemeente en schoolbesturen. Om deze gebouwen toch een bijdrage te laten leveren aan deze ambitie kan een verduurzamingslijn ingezet worden.

Overweging
We geven de overweging mee om verduurzaming alleen uit te voeren in combinatie met grootschalige onderhoudswerkzaamheden en/of functionele/bouwkundige aanpassingen. Door deze combinatie kan efficiency bereikt worden in de uitvoering van de werkzaamheden en beheersing van de kosten.

Bij investeren in verduurzaming is het noodzakelijk dat het gebouw nog een aanzienlijke periode in gebruik blijft of dat het gebouw courant is waardoor de investering ook verantwoord is bij toekomstige herbestemming.

Voor het verduurzamen van bestaande gebouwen gelden de volgende uitgangspunten:

- De levensvatbaarheid van de locatie is voor minimaal 6 jaar gegarandeerd vanuit schoolbestuur en kinderopvangorganisatie.
- Het verduurzamen van het gebouw gaat in combinatie met uitvoeren van het meerjaren onderhoudsplan en gebeurt door inzicht te geven in maatregelen en terugverdientijden.
- De maximale kosten bedragen 30% van de SHP-norm nieuwbouw inclusief jaarlijkse indexering.
- De gemeente en schoolbesturen dragen beide bij in de realisatie van verduurzaming. De omvang van de bijdrage wordt per vraagstuk aan de hand van een business case bepaald waarbij zowel naar de initiële investering als de exploitatielasten gekeken wordt. De bijdrage voor schoolbesturen kan bestaan uit exploitatiegerichte investeringen met een terugverdientijd binnen vijftien jaar (inclusief effect op de onderhoudskosten).
- De bijdrage vanuit het schoolbestuur is een voorwaarde voor een investering vanuit de gemeente.

4. Herschikking

Dit betreft een activiteit waarbij twee onderwijsvoorzieningen een herschikking ondergaan door uitruil van schoolgebouwen. Het doel is dat beide scholen daarmee meer passend gehuisvest zijn. Dit is een vorm van duurzaam hergebruik van bestaand vastgoed waarbij mogelijk een beperkt budget voor aanpassing, inhuizen, et cetera nodig is.

5. In stand houden

Dit betreft een activiteit van het schoolbestuur om een bestaand gebouw in stand te houden. Hiervoor wordt de materiële instandhoudingsvergoeding ingezet. Deze activiteit vergt geen bijdrage vanuit de gemeente. Mogelijk wordt een schoolbestuur wel geconfronteerd met verplichte maatregelen vanuit het Activiteitenbesluit Milieubeheer.

6. Afstoten

Dit betreft gebouwen die niet langer als schoolgebouw in gebruik zullen blijven en in eigendom worden overgedragen aan de gemeente conform artikel 28 verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Sittard-Geleen. Daarmee wordt het schoolgebouw onttrokken aan de onderwijsbestemming. De keuze om een onderwijsvoorziening te sluiten ligt bij onderwijsorganisaties. Voor de gemeente geldt dat zij rekening dienen te houden met bijkomende kosten voor sloop, dan wel zoeken naar een nieuwe invulling van het vrijkomende pand.

4. Wettelijk kader

Het wettelijk kader wordt hieronder geduid. Het betreft de verantwoordelijkheden zoals geregeld in de verordening voorzieningen huisvesting onderwijs (verordening onderwijshuisvesting) en daarnaast een beschrijving van veranderingen als gevolg van de overheveling buitenonderhoud.

4.1 Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs

De verordening voorzieningen huisvesting onderwijs van de gemeente Sittard-Geleen beschrijft de voorzieningen in de huisvesting waarvoor de gemeente verantwoordelijk is. De volgende voorzieningen worden onderscheiden:

1. De voor blijvend of tijdelijk gebruik bestemde voorzieningen bestaande uit:
   - Nieuwbouw voor een school die voor het eerst door het Rijk voor bekostiging in aanmerking is gebracht of nieuwbouw voor een gebouw waarin een school is gehuisvest geheel of gedeeltelijk te vervangen, al dan niet op dezelfde locatie;
   - Uitbreiding van een gebouw waarin een school is gehuisvest;
   - Het geheel of gedeeltelijk in gebruik nemen van een bestaand gebouw voor het huisvesten van een school;
   - Verplaatsing van een of meer bestaande tijdelijke gebouwen voor het huisvesten van een school;
   - Terrein voor zover nodig voor een voorziening als bedoeld onder 1 sub a tot en met d;
   - Inrichting met onderwijsleerpakket of met leer- en hulpmiddelen voor zover deze nog niet eerder door het Rijk of de gemeente is bekostigd;
   - Inrichting met meubilair voor zover deze nog niet eerder door het Rijk of de gemeente is bekostigd;
   - Medegebruik van een ruimte voor het onderwijs in een gebouw dat al bij een andere school in gebruik is of van een lokaal bewegingsonderwijs en bad voor watergewenning of bewegingstherapie.
2. Herstel van een constructiefout bestaande uit schade aan een gebouw veroorzaakt door eigen gebrek of eigen bederf, evenals uit kosten gemoeid met het voorkomen van nog niet zichtbare materiële schade onmiddellijk voortvloeiend uit ontwerpfouten, uitvoeringsfouten of wanprestatie.
3. Herstel en vervanging in verband met schade aan een gebouw, onderwijsleerpakket of leer- en hulpmiddelen of meubilair ingeval van bijzondere omstandigheden.
4. Huur van een sportterrein, dat niet in eigendom is van een bevoegd gezag, voor een school voor voortgezet onderwijs ten behoeve van het onderwijs in lichamelijke oefening.

4.2 Overheveling buitenonderhoud primair onderwijs

Vanaf 1 januari 2015 zijn de schoolbesturen voor primair en speciaal onderwijs, evenals eerder al (2006) de schoolbesturen voor het voortgezet onderwijs, ook verantwoordelijk voor het buitenonderhoud.

De overheveling buitenonderhoud maakt dat het schoolbestuur verantwoordelijk is voor:
- Buitenonderhoud gebouw en terrein;
- Asbest en calamiteiten, niet spoedeisend;
- Aanpassingen.

Onder ‘aanpassingen’ wordt verstaan [8]
- Wijzigingen bij ingebruikneming van een gebouw.
- Een integratieverbouwing om een ander gebouw te kunnen afstoten.
- Voorzieningen in verband met eisen voortkomende uit de wet- en regelgeving.
- Vervangen van olie gestookte verwarmingsinstallaties.

[8] Bron: modelverordening 2015

- Het terrein toegankelijk maken voor rolstoelgebruikers en/of het aanbrengen van een traplift bij meerlaagse schoolgebouwen.
- Aanpassing als gevolg van onderwijskundige vernieuwingen.

Onder het 'buitenonderhoud' bij primair onderwijs wordt verstaan:
- Dakbedekking, hemelwaterafvoer, dakrand en daklichten;
- Buitenberging c.q. dak buitenberging;
- Rijwielstalling c.q. rijwielstaanders;
- Vervangen/herstellen van riolering/bestrating van het schoolplein;
- Binnenkozijnen inclusief hang- en sluitwerk (renovatieactiviteit);
- Buitenkozijnen inclusief hang- en sluitwerk (renovatieactiviteit);
- Radiatoren, convectoren en leidingen (renovatieactiviteit);
- Dakpannen inclusief houtwerk, dakranden en goten;
- Boeiboorden;
- Brandtrap;
- Erfscheiding.

De bekostiging van het buitenonderhoud loopt via de lumpsum vergoeding van het Rijk aan de schoolbesturen. In totaal werd € 158,8 miljoen euro verdeeld onder de schoolbesturen die vallen onder de Wet op het Primair Onderwijs en de Wet op de Expertisecentra. Daar tegenover stond een verlaging van de uitkering aan gemeenten vanwege het vervallen van de verantwoordelijkheid voor het buitenonderhoud. Overigens was de gemeentelijke uitkering uit het Gemeentefonds reeds eerder verlaagd met 256 miljoen euro, op grond van de motie Van Haersma-Buma.

4.3 BENG

Voor alle nieuwbouw, zowel woningbouw als utiliteitsbouw, geldt dat aanvragen van de omgevingsvergunning vanaf 1 januari 2021 moeten voldoen aan de eisen voor Bijna Energie Neutrale Gebouwen (BENG).

4.4 Financiële ruimte schoolbesturen

In Nederland zijn gemeenten verantwoordelijk voor de (bekostiging van) onderwijshuisvesting. Schoolbesturen ontvangen via de lumpsum een bedrag voor onder andere het onderhoud van het gebouw en de energiekosten, de materiële instandhouding (MI) genaamd. Om te voorkomen dat schoolbesturen een deel van de MI-bekostiging investeren in huisvestingsvoorzieningen in plaats van onderwijs, werd in 2006 het investeringsverbod ingevoerd door schoolbesturen.

Schoolbesturen mogen, onder voorwaarden, exploitatiegerichte investeringen doen in hun onderwijshuisvesting. Het is wettelijk verboden te investeren in taken die onder de verantwoordelijkheid vallen van de gemeente (waaronder nieuwbouw en uitbreiding). Wel mogen schoolbesturen investeren in de extra investeringskosten om het gebouw te verduurzamen (terugdringen exploitatielasten van gebouw) of onderwijskundige wensen.

NB: De investeringsmogelijkheden voor schoolbesturen voor vo zijn anders dan die voor po. Dit dient in voorkomend geval in de businesscase verder uitgewerkt te worden op basis van dan geldende wet- en regelgeving.

De Inspectie hanteert een zogenaamd 'genuanceerd sanctiebeleid' (waarin investeren onder voorwaarden is toegestaan) in de volgende gevallen:

- Bij investeringen met het oog op duurzaamheid: Het schoolbestuur mag wel MI-gelden investeren in het gebouw om bijvoorbeeld een lager energieverbruik of beter binnenklimaat te realiseren. Voorwaarde is dat dit goed wordt onderbouwd en de investeringen zich redelijkerwijs verhouden tot het eigen vermogen van het schoolbestuur en de tijd waarin de investering wordt terugverdiend. In het wetgevingsvoorstel van de po-raad, vo-raad en VNG staat een terugverdientijd van maximaal twintig jaar, maar dit is nog niet formeel vastgelegd. Advies vanuit Ruimte OK is altijd tijdig de eigen accountant te raadplegen.
- Bij volledige doordecentralisatie: Als alle middelen voor huisvesting worden overgeheveld van de gemeente naar het schoolbestuur, dan is het investeringsverbod niet van toepassing. Toch is inspectiecontrole op handhaving van het investeringsverbod ook hier niet uitgesloten. Schoolbesturen doen er dus verstandig aan in hun verantwoording duidelijk te maken welke middelen waaraan besteed worden.
- Bij het inzetten van reserves van vóór de invoering van de lumpsum (2006): Deze oude reserves investeren mag alleen boven op het niveau van het Bouwbesluit.
- Bij investeringen vanuit privaat vermogen: Wanneer schoolbesturen privaat vermogen hebben (bijvoorbeeld uit de verkoop van oude eigendomsscholen, giften of ouderbijdragen), zijn zij volledig vrij waarin zij dit investeren. Dat mag dus ook in vierkante meters (extra klaslokalen) of een ruimte die gedeeld wordt met een (kinderopvang)partner.

4.5 Kader kinderopvang

De kinderopvang is zelf verantwoordelijk voor het plegen van investeringen in huisvesting voor kinderopvang en de exploitatie daarvan. In uitzonderlijke situaties kan de gemeente in overleg treden wanneer een kinderopvangorganisatie niet eigenstandig in staat is een investering te plegen.

Voor de kinderopvang is de geldende regelgeving voor peuteropvang en kinderopvang leidend. Hieronder zijn twee onderwerpen extra belicht.

Vierkante meters

- Dagopvang:
  - Het aantal vierkante meters binnen is minimaal 3,5 netto vierkante meter per kind (inclusief gezamenlijke ruimten zoals bijvoorbeeld een speelhal);
  - Het aantal vierkante meters buiten is minimaal 3 vierkante meter per kind. De buitenruimte moet direct grenzen aan het kindcentrum.
- Buitenschoolse opvang: de eisen per vierkante meter zijn hetzelfde als bij de dagopvang. Met als toevoeging dat de buitenruimte niet per se aangrenzend hoeft te zijn, maar wel in de directe nabijheid moet liggen en veilig en goed bereikbaar moet zijn.
-

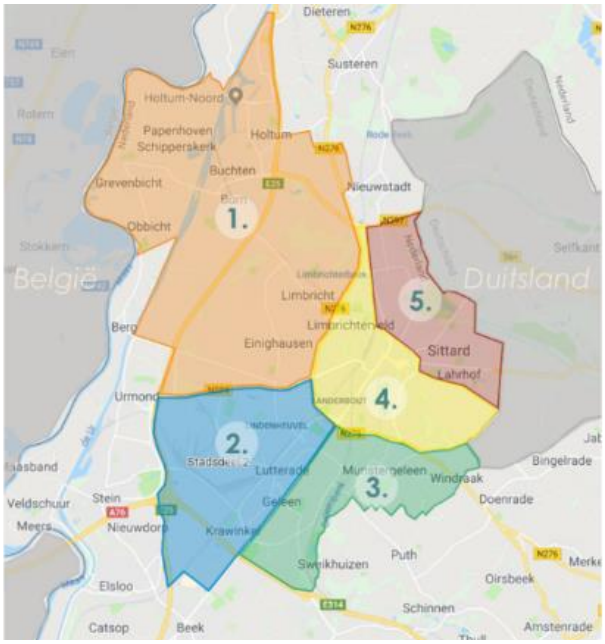
Klimaat

Vanaf 1 april 2017 gelden strengere eisen voor luchtkwaliteit en ventilatie in de kinderopvang. Dit geldt sindsdien ook voor bestaande locaties, voor nieuwbouw gold dit al vanaf 2012. De belangrijkste punten:

- Er moet voorzien worden in een goed systeem van toe- en afvoer van lucht in verblijfsruimten (ten minste 3,44 liter verse lucht per persoon per seconde);
- Het verlagen van de CO_2-waarden door betere ventilatie. De grens ligt bij een concentratie van 800 parts per million (ppm).

5. Scenario's Primair Onderwijs

De gemeente Sittard-Geleen, schoolbesturen en kinderopvangorganisaties willen kwalitatief goed onderwijs en goede kinderopvang bieden en streven naar passende gebouwen met een gezond binnenklimaat, die goed aansluiten bij de behoeften. Om dit in kaart te brengen is de gemeente Sittard-Geleen onderverdeeld in de volgende vijf stadsdelen:

1. Born en kleine kernen
2. Westelijk Geleen
3. Oostelijk Geleen, Munstergeleen en Windraak
4. Westelijk Sittard
5. Oostelijk Sittard

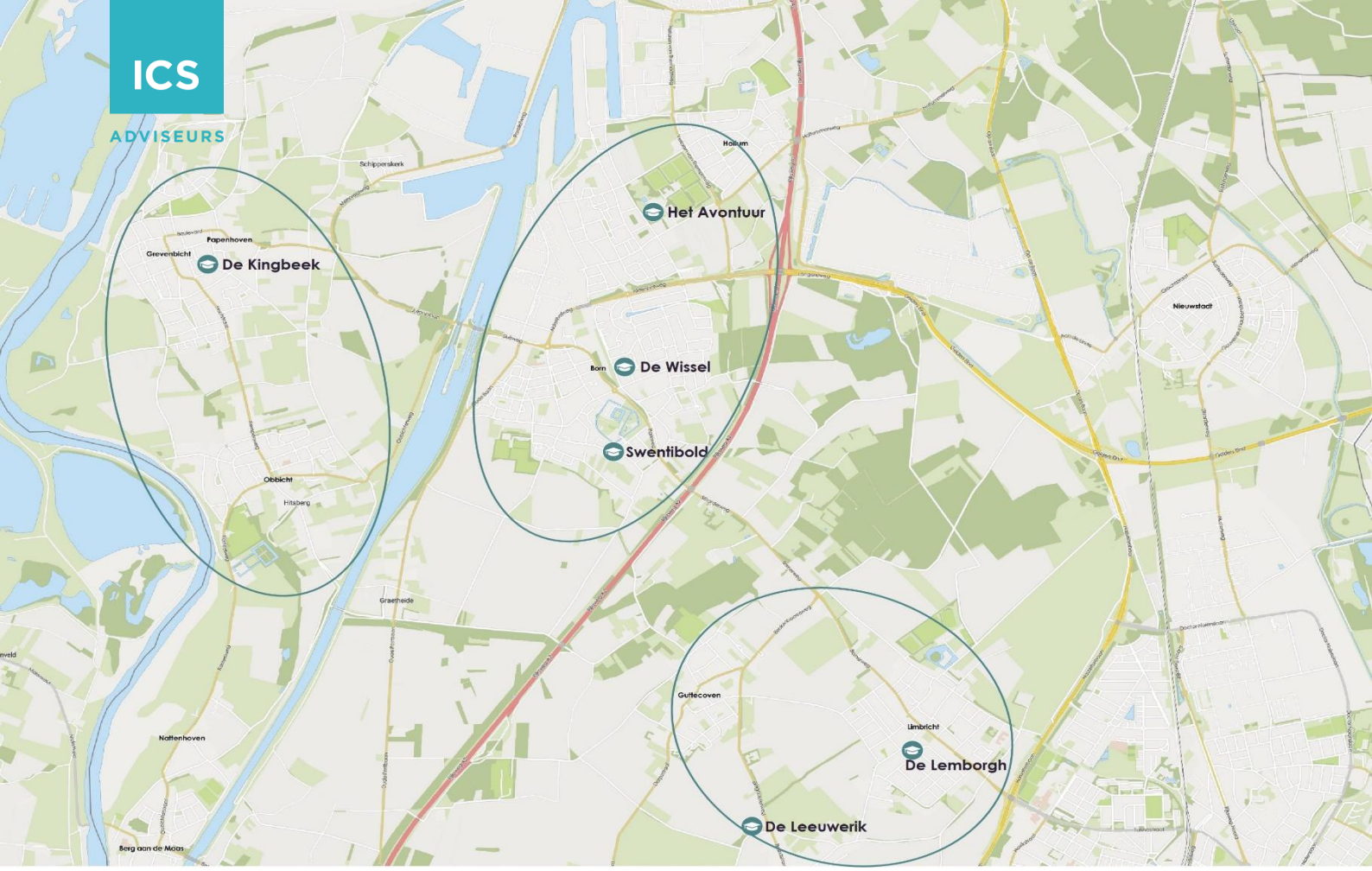
Een aantal locaties is gebiedsonafhankelijk. Dit geldt voor het voortgezet onderwijs, het (v)so en het sbo. Deze locaties worden in dit SHP in een apart hoofdstuk beschreven. Daarnaast hebben enkele basisscholen met een specifieke denominatie (openbaar onderwijs, Jenaplanonderwijs, Protestant-Christelijk, Vrije School) een groter voedingsgebied.

Leerlingenprognose
Voor het verwachte aantal leerlingen is gebruikgemaakt van de leerlingenprognose van Pronexus (april, 2021). De prognose is opgesteld in opdracht van de gemeente. Het leerlingenaantal is gebaseerd op de oktobertelling 2022. In de rapportage is de ILT2022 per school apart benoemd.

Legenda tabellen:

Onderwijscapaciteit versus ruimtebehoefte	
Meer dan 10% ruimtetekort	slecht
Tussen de 10% ruimtetekort en 10% leegstand	goed
Tussen de 10% en 20% leegstand	redelijk
Meer dan 20% leegstand	slecht

Vierkante meters kinderopvang
Met vierkante meters kinderopvang wordt bedoeld de vierkante meters kinderopvang die in de huidige situatie in het schoolgebouw/kindcentrum aanwezig zijn (tenzij anders vermeld).

5.1 Born en kleine kernen

Het gebied 'Born en kleine kernen' omvat een groot gebied. Om deze reden is het gebied opgedeeld in drie deelgebieden. Bovenstaande afbeelding geeft een weergave van het gebied Born en kleine kernen en de opdeling in drie deelgebieden.

1. Grevenbicht-Obbicht
2. Born-Buchten-Holtum
3. Limbricht-Einighausen-Guttecoven

5.1.1 Grevenbicht-Obbicht

In het eerste deelgebied Grevenbicht-Obbicht is basisschool de Kingbeek gehuisvest. Basisschool De Kingbeek is ontstaan uit een fusie van drie scholen in Grevenbicht en Obbicht. Met ingang van het schooljaar 2020-2021 is de school volledig gehuisvest in Grevenbicht. Daarnaast biedt de school huisvesting aan de kindpartner Handj in Handj (kinderdagopvang, peuteropvang en bso).

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de leerlingenprognose en de beschikbare capaciteit van De Kingbeek in Grevenbicht.

De Kingbeek	Leerlingenaantal	Ruimtebehoefte	Beschikbare capaciteit	Vraag vs. aanbod
Oktobertelling 2022	260	1.508	2.217 m² waarvan 240 m² in gebruik door kinderopvang*	469
Prognose 2025	259	1.503		474
Prognose 2031	252	1.468		509
Prognose 2038	243	1.422		555

De besluitvorming voor het scenario van De Kingbeek heeft al plaatsgevonden, namelijk een nieuwe onderwijs- en kinderopvangvoorziening in het middengebied tussen Grevenbicht en Obbicht. Beoogd kindpartner in de nieuwe voorziening is Handj in Handj. Daarnaast worden bij de nieuwbouw de buitensportaccommodaties van voetbalvereniging SV Argo en tennisclub Bicht '14 betrokken.

Bij de nieuwbouw is het van belang om rekening te houden met twee ontwikkelingen:

1. Dicht bij de grens van België: De migratie van leerlingen vanuit het voortgezet onderwijs naar België is al bekend. Om de aansluiting van primair en voortgezet onderwijs te versterken is een nieuwe trend zichtbaar, namelijk een migratie van jonge leerlingen (4-12 jarigen) richting België. Hierdoor is de ontwikkeling van het leerlingenaantal onzeker.
2. Ontwikkelingen in de aangrenzende gemeente Stein: in Berg aan de Maas wordt het bestaande schoolgebouw van basisschool De Avonturijn gerevitaliseerd. Dit kan gevolgen hebben voor het leerlingenaantal van De Kingbeek.

In verband met bovenstaande ontwikkelingen is het belangrijk om de nieuwbouw zo flexibel mogelijk te bouwen (gecompartimenteerd of modulair) waardoor het gebouw aangepast kan worden aan de veranderende leerlingenaantallen. Tijdens het realisatieproces voor nieuwbouw is het belangrijk nogmaals het leerlingenaantal te monitoren.

Scenario:

- Maatregel: nieuwbouw De Kingbeek in het middengebied tussen Grevenbicht en Obbicht
- Realisatiejaar: 2024

5.1.2 Born-Buchten-Holtum

Ten westen van de A2 liggen de volgende 3 scholen:

- Het Avontuur
- Swentibold
- Obs De Wissel

Het Avontuur en Swentibold vallen onder het schoolbestuur Innovo. Obs De Wissel valt onder het schoolbestuur Kindante.

Kern Buchten en Holtum

Tussen de kernen Buchten en Holtum ligt nabij sportcomplex Het Anker basisschool Het Avontuur.

Basisschool Het Avontuur

Basisschool Het Avontuur is gevestigd in een gebouw uit 2007. Hier werkt de school samen met Spelenderwijs (peuteropvang) en Allerleefste kinderopvang (bso).

De school heeft de afgelopen jaren te maken gehad met dalende leerlingenaantallen, maar is het afgelopen jaar gestegen naar 124 leerlingen. De prognose laat voor de komende jaren een stabiel leerlingenaantal zien van boven de 100 leerlingen. De school heeft voor de kernen Buchten en Holtum een toegevoegde waarde voor een bereikbaar onderwijsaanbod. Het schoolbestuur Innovo heeft dan ook de ambitie om de school in stand te houden en de draagkracht van de school te verbreden door een inhoudelijke verbinding te zoeken met de sportieve omgeving. Het Anker biedt veel mogelijkheden als het gaat om sport, waardoor de school zich inhoudelijk kan onderscheiden van andere scholen in de omgeving. Wellicht dat een ontwikkeling naar (top)sportbasisschool met een regionale aantrekkingskracht mogelijk is.

Voor het schoolbestuur heeft de inzet op inhoudelijke profilering de komende jaren prioriteit. Daarnaast blijft het schoolbestuur de leerlingenontwikkeling actief monitoren.

Het schoolbestuur heeft in 2022 met behulp van de SUVIS-regeling substantieel geïnvesteerd in de verbetering van het binnenklimaat van het gebouw.

Het Avontuur	Leerlingenaantal	Ruimtebehoefte	Beschikbare capaciteit	Vraag vs. aanbod
Oktobertelling 2022	124	824	1.404 m² waarvan 101 m² in gebruik door kinderopvang*	479
Prognose 2025	109	748		555
Prognose 2031	107	738		565
Prognose 2038	103	718		585

* Spelenderwijs maakt gebruik van 101 m² (enkelgebruik)

Het scenario voor Het Avontuur is in stand houden waarbij de school actief werkt aan een inhoudelijke profilering, bijvoorbeeld door kansen in de sportieve omgeving Het Anker te benutten.

Scenario:

- Maatregel: in stand houden
- Realisatiejaar: niet van toepassing

Kern Born

In de kern Born liggen de twee basisscholen: Swentibold en obs De Wissel.

Basisschool Swentibold

Basisschool Swentibold ligt dicht bij de kern van Born. Het schoolgebouw dateert uit 1988 en is in 2015 gerenoveerd in combinatie met projectmatig onderhoud voor eigen rekening van het schoolbestuur. De functionaliteit van het gebouw scoort goed. De overige zaken zoals onderhoud buitenkant en installaties, ventilatie en temperatuur worden ervaren als matig. In het schoolgebouw werkt de school samen met Spelenderwijs (peuteropvang) en MIK (bso).

Swentibold	Leerlingenaantal	Ruimtebehoefte	Beschikbare capaciteit	Vraag vs. aanbod
Oktobertelling 2022	197	1.191	1.873 m² waarvan 101 m² in gebruik door kinderopvang*	581
Prognose 2025	201	1.211		561
Prognose 2031	197	1.191		581
Prognose 2038	191	1.161		611

** Spelenderwijs maakt gebruik van 101 m² (enkelgebruik)*

Uit bovenstaande tabel blijkt dat de school een overmaat heeft aan vierkante meters ondanks het ruimtegebruik door Spelenderwijs. Een deel van de leegstand is in gebruik gegeven aan de Heemkundevereniging.

Voor de scholen in Born, Buchten en Holtum is het van belang om goed in gesprek te blijven over de ontwikkeling van de scholen in dit cluster. Daarbij is het van belang om in een businesscase te onderzoeken hoe het spreidingsaanbod (o.a. diversiteit, elementen van de voorziening) voor dit cluster eruit moet komen te zien: is het wenselijk om te clusteren of kunnen 3 onderscheidende voorzieningen in stand gehouden worden. Gezien de gebouwelijke staat van de scholen betekent dit dat pas op een middellange termijn verdere investeringen in de vorm van een scenario nodig zullen gaan zijn. Het vraagstuk krijgt voorrang wanneer instandhouding van een school niet haalbaar blijkt. In de tussentijd is het scenario voor Swentibold in stand houden. Op termijn zijn wel investeringen noodzakelijk ten aanzien van verduurzaming. Op welke manier deze maatregelen worden uitgevoerd, is afhankelijk van een businesscase.

Scenario:

- Maatregel: op korte termijn: in stand houden. Op middellange termijn: businesscase voor het cluster Born-Buchten-Holtum. Indien de uitkomst voor Swentibold hetzelfde blijft, dan is het scenario handhaven en verduurzamen.
- Realisatiejaar: 2035

Obs De Wissel

Obs De Wissel is de openbare school in Born. Het gebouw dateert uit 1997 en wordt als prettig ervaren op de onderdelen technische staat, functionaliteit, binnenklimaat, flexibiliteit en bereikbaarheid.

De Wissel	Leerlingenaantal	Ruimtebehoefte	Beschikbare capaciteit	Vraag vs. aanbod
Oktobertelling 2022	248	1.447	1.491 m²*	44
Prognose 2025	238	1.397		94
Prognose 2031	233	1.372		119
Prognose 2038	226	1.337		154

* 1.491 m² BVO a.d.h.v. gegevens Kindante

De denkrichting voor obs De Wissel is gelijk aan die van basisschool Swentibold. Dit betekent op korte termijn in stand houden van de onderwijsvoorziening en op middellange termijn een businesscase over het spreidingsaanbod in dit cluster. Als uit de businesscase naar voren komt dat er voor obs De Wissel niets verandert, komt de school in aanmerking voor verduurzamingsmaatregelen. Met redelijk eenvoudige maatregelen kan het gebouw worden verduurzaamd waardoor het gebouw voor langere tijd geschikt is voor onderwijshuisvesting.

Scenario:

- Maatregel: op korte termijn: in stand houden. Op middellange termijn: businesscase voor het cluster Born-Buchten-Holtum. Indien uitkomst voor obs De Wissel hetzelfde blijft, dan is het scenario handhaven en verduurzamen.
- Realisatiejaar: 2035

5.1.3 Limbricht-Einighausen-Guttecoven

Ten oosten van de A2 liggen twee scholen: De Lemborgh en De Leeuwerik. Beide scholen vallen onder Stichting Triade.

Basisschool De Lemborgh

Basisschool De Lemborgh ligt in de kern Limbricht. Het schoolgebouw dateert uit 1979. De laatste jaren is geïnvesteerd in het moderniseren van het schoolgebouw. In het gebouw werkt de school samen met Spelenderwijs (peuteropvang) en Twinnie (bso). Daarnaast wordt logopedie aangeboden op de locatie.

De Lemborgh	Leerlingenaantal	Ruimtebehoefte	Beschikbare capaciteit	Vraag vs. aanbod
Oktobertelling 2022	260	1.508	1.668 m² waarvan 250 m² in gebruik door kinderopvang*	-90
Prognose 2025	257	1.493		-75
Prognose 2031	244	1.427		-9
Prognose 2038	238	1.397		21

* Beschikbare m² BVO is indicatief opgemeten. 140 m² is in gebruik door de peuteropvang en kinderdagopvang. 110 m² is in gebruik door de buitenschoolse opvang.

Uit bovenstaande tabel blijkt dat de school op korte termijn een beperkt capaciteitsvraagstuk kent. Er is reeds een uitbreiding gerealiseerd waardoor op basis van de 1 oktobertelling 2022 geen aanspraak gemaakt kan worden op verdere uitbreiding. Indien zich een ruimtevraagstuk aandient, gaan gemeente en schoolbestuur in gesprek over een oplossing. Voor De Lemborgh is de denkrichting handhaven en verduurzamen (en mits sprake van groei een eventuele toekomstige uitbreiding).

Scenario:

- Maatregel: Verduurzaming van het gebouw
- Realisatiejaar: Handhaven en verduurzamen (2035)

Basisschool de Leeuwerik

Basisschool de Leeuwerik ligt aan de rand van de kern Einighausen. Het schoolgebouw dateert uit 2009 en heeft een moderne uitstraling. In het gebouw werkt de school samen met Spelenderwijs (peuteropvang, kinderdagopvang en bso). Naast onderwijs- en kinderopvang is in het gebouw ook een gemeenschapshuis 't Klaverblad gehuisvest. Om deze reden heeft in 2015 een inpandige verbouwing plaatsgevonden. In 2021 is de school uitgebreid met twee lesruimten, in combinatie met aanpassing van de ruimten van 't Klaverblad.

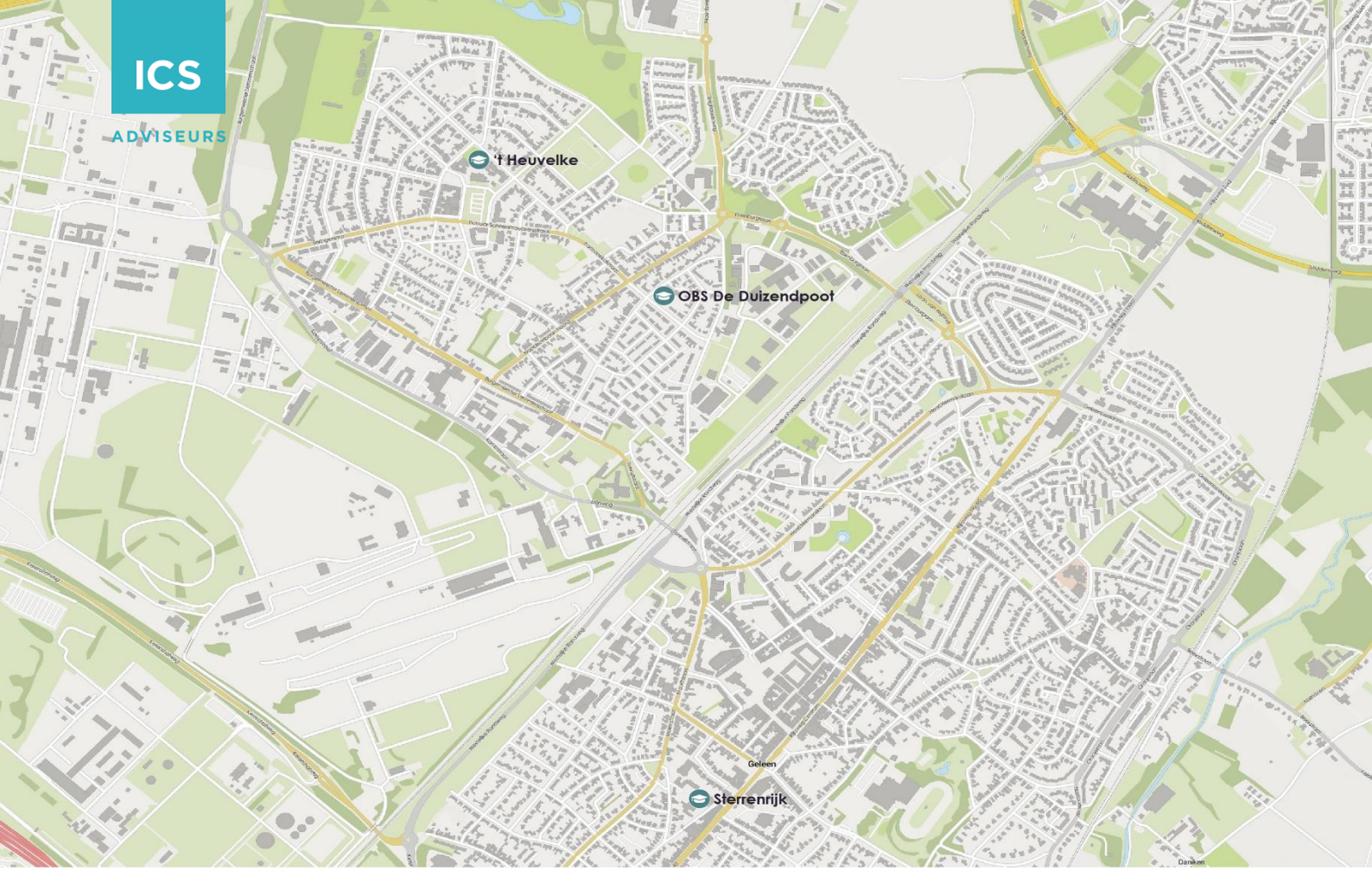
Het primaire voedingsgebied van de school is Einighausen en Guttecoven. De Leeuwerik kent een groei van het aantal leerlingen, mede omdat de school zich ontwikkelt tot een integraal kindcentrum (IKC). Dit betekent dat het onderwijsinhoudelijk samenwerkt met haar kindpartners. Dit spreekt ouders en leerlingen aan.

De Leeuwerik	Leerlingenaantal	Ruimtebehoefte	Beschikbare capaciteit	Vraag vs. aanbod
Oktobertelling 2022	239	1.402	1.936 m² waarvan 334 m² door opvang	200
Prognose 2025	245	1.432		170
Prognose 2031	239	1.402		200
Prognose 2038	235	1.382		220

NB: Op basis van aantal klaslokalen is er geen leegstand, omdat er sprake is van vervlechting van functies.

Scenario:

- Maatregel: in stand houden
- Realisatiejaar: n.v.t.

5.2 Westelijk Geleen

In het stadsdeel westelijk Geleen zijn drie basisscholen gehuisvest:

- 't Heuvelke
- Obs De Duizendpoot
- Sterrenrijk

De twee scholen 't Heuvelke en Sterrenrijk vallen onder het schoolbestuur Stichting Triade. Obs De Duizendpoot is een school van Kindante.

De drie scholen liggen verspreid over het stadsdeel westelijk Geleen. In de wijk Lindenheuvel zijn de basisscholen 't Heuvelke en De Duizendpoot gehuisvest. Sterrenrijk ligt in het centrum van Geleen ten westen van de Rijksweg. Deze school kent vanwege haar ligging een nauwe relatie met het stadsdeel Oostelijk Geleen.

Lindenheuvel is een wijk met een eigen dynamiek en heeft daarmee ook haar eigen ontwikkelbehoeften. Er lopen al diverse initiatieven, waarbij aandacht is voor het op orde krijgen van de basisbehoeften. Het is van belang om breder te kijken dan alleen de onderwijsvoorzieningen in Lindenheuvel. Dit wil zeggen alle partners en initiatieven die in deze wijk lopen in beeld brengen en de vraag te stellen: "Doen het we goede en waar is nog meer aandacht voor nodig?". In plaats van reactief handelen, actief handelen en de behoeften ophalen bij de bevolking. De betrokken partijen erkennen de noodzaak en nemen gezamenlijk initiatief. Daarbij is ook aandacht voor het buurthuis De Linde.

Basisschool 't Heuvelke

Basisschool 't Heuvelke is met ingang van het schooljaar 2019-2020 gefuseerd met basisschool de Springplank. Om de onderwijscapaciteit van de school op orde brengen, is het gebouw van 't Heuvelke uitgebreid met twee lokalen. In het gebouw werkt de school samen met Spelenderwijs (peuteropvang en voor- en vroegschoolse educatie). Er is regelmatig overleg over gezamenlijke thema's en aandacht voor een warme overdracht naar het onderwijs.

't Heuvelke	Leerlingenaantal	Ruimtebehoefte	Beschikbare capaciteit	Vraag vs. aanbod
Oktobertelling 2022	269	1.553	1.607 m² waarvan 148 m² in gebruik door kinderopvang	-94
Prognose 2025	267	1.543		-84
Prognose 2031	264	1.528		-69
Prognose 2038	250	1.458		2

Het schoolgebouw uit 1977 is in 2015 gerenoveerd en in 2020 uitgebreid met twee lesruimten. Op termijn zijn er maatregelen nodig ten aanzien van verduurzaming. Het schoolbestuur Triade heeft aangegeven 't Heuvelke in de wijk te willen handhaven als zelfstandige locatie. De denkrichting voor 't Heuvelke is daarom handhaven en verduurzamen.

Scenario:

- Maatregel: handhaven en verduurzamen
- Realisatiejaar: Verduurzamen (2035)

Obs De Duizendpoot

Obs De Duizendpoot heeft een nevenvestiging aan de Veermanstraat in de wijk Lindenheuvel. Het gebouw van De Duizendpoot dateert uit 1971 en is in 2006 door de school in gebruik genomen. Hiervoor zijn 8 lokalen en de gymzaal aangepast en gerenoveerd. De overige ruimten zijn niet meegenomen in de verbouwing en ook niet in gebruik door De Duizendpoot. Dit verklaart ook de overcapaciteit van het schoolgebouw. Gezien de huidige staat van het gebouw zou het geschikt maken van de overcapaciteit voor onderwijs of kinderopvang zeer hoge kosten met zich meebrengen.

In het gebouw werkt de school actief samen met Spelenderwijs (peuteropvang en VVE-aanbod). Daarnaast beschikt de school over een taalklas voor 4 tot 6 jarigen en wordt een deel van de ruimten verhuurd aan de Volksuniversiteit. De school wil de samenwerking met een sociaalpedagogisch medewerker intensiveren. Zoals uit onderstaande tabel blijkt biedt het gebouw mogelijkheden om deze verder vorm te geven in het gebouw. Op dit moment ligt de focus op de inhoud en niet op gebouwelijke maatregelen.

Door het schoolbestuur is aangegeven dat het gebouw op termijn vraagt om een renovatie.

obs De Duizendpoot	Leerlingenaantal	Ruimtebehoefte	Beschikbare capaciteit	Vraag vs. aanbod
Oktobertelling 2022	91	658	2.138 m² waarvan 110 m² in gebruik door kinderopvang en 420 m² inpandige gymzaal*	950
Prognose 2025	124	824		784
Prognose 2031	121	809		799
Prognose 2038	119	799		809

* Indicatief en exclusief m² 3e verdieping (onderwijscapaciteit afgestoten en in gebruik bij de Volksuniversiteit)

Scenario:

- Maatregel: Renovatie
- Realisatiejaar: 2034

Basisschool Sterrenrijk

Basisschool Sterrenrijk is gehuisvest in een gebouw uit 1982. De laatste jaren heeft het schoolbestuur geïnvesteerd in het gebouw en is een uitbreiding gerealiseerd. Daarmee is de school passend gehuisvest. In het gebouw werkt de school actief samen met Spelenderwijs (peuteropvang en bso).

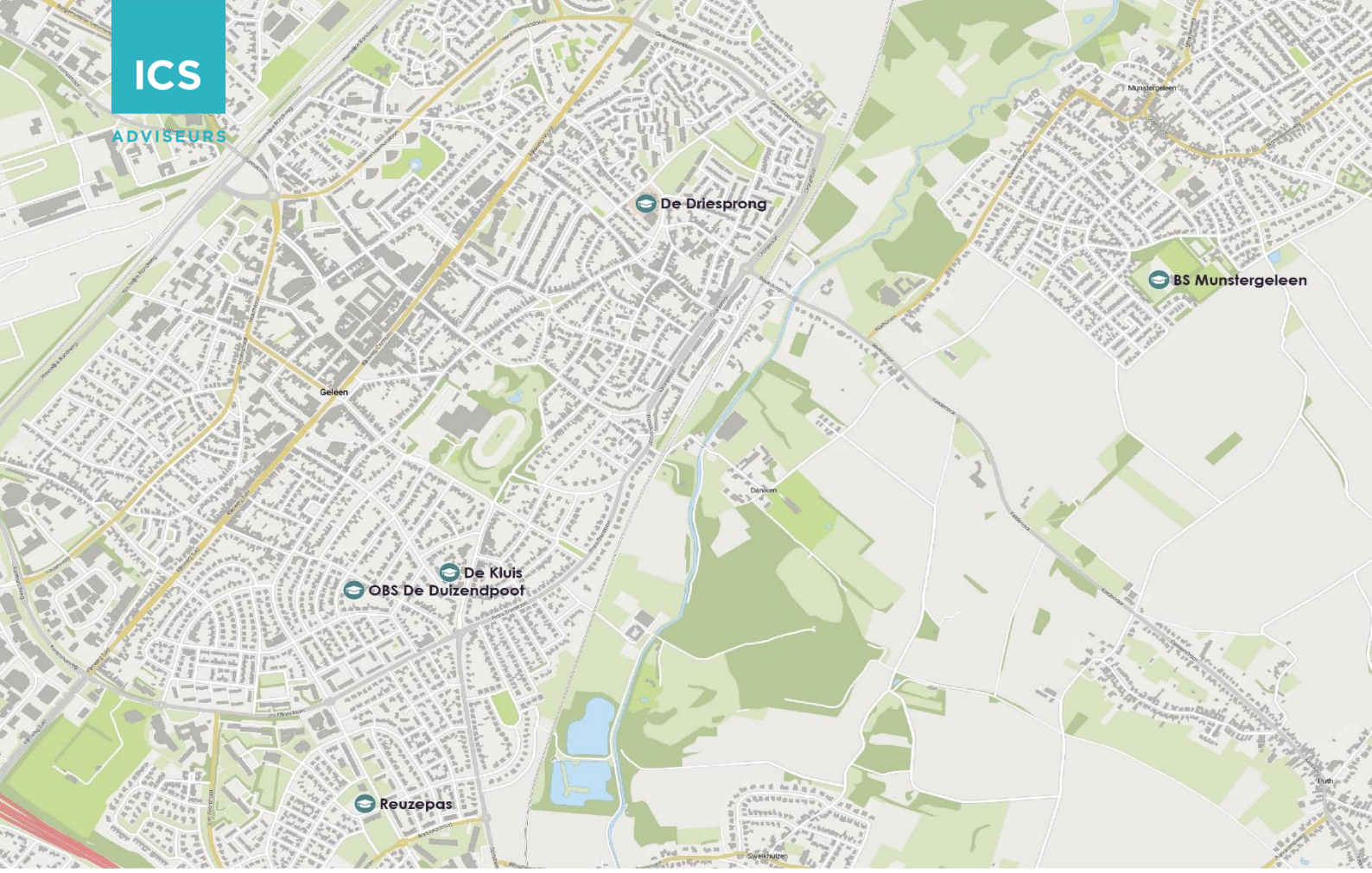
Sterrenrijk	Leerlingenaantal	Ruimtebehoefte	Beschikbare capaciteit	Vraag vs. aanbod
Oktobertelling 2022	209	1.251	1.903 m² waarvan 55 m² in gebruik door kinderopvang*	597
Prognose 2025	221	1.312		536
Prognose 2031	218	1.297		551
Prognose 2038	221	1.312		536

* dubbelruimtegebruik niet meegenomen

De school is kwalitatief en kwantitatief toereikend gehuisvest. Wel moet op termijn rekening worden gehouden met een renovatie.

Scenario:

- Maatregel: renovatie
- Realisatiejaar: 2034

5.3 Oostelijk Geleen, Munstergeleen en Windraak

In het stadsdeel Oostelijk Geleen, Munstergeleen en Windraak liggen de volgende vijf scholen:

- Basisschool Munstergeleen
- Obs De Duizendpoot
- De Driesprong
- De Kluis
- Reuzepas

Basisschool Munstergeleen en obs De Duizendpoot vallen onder het schoolbestuur Kindante. De Driesprong, Kluis en Reuzepas vallen onder het schoolbestuur Stichting Triade.

De scholen de Kluis, Duizendpoot en Reuzepas liggen relatief dicht bij elkaar in het zuidoosten van Geleen. Woningcorporatie ZOwonen is in Geleen-Zuid actief met een transitie van haar woningvoorraad. Naar verwachting resulteert dit niet in een stijging van het aantal kinderen. Een andere ontwikkeling is een verandering van de ontwikkelbehoefte. Deze wordt zwaarder en vraagt meer van het onderwijs en de samenwerking met kindpartners.

De scholen de Driespong en Munstergeleen liggen meer op afstand van de overige drie scholen in het stadsdeel.

Basisschool Munstergeleen

Basisschool Munstergeleen is gelegen in de gelijknamige kern Munstergeleen. De school is een maatschappelijk relevante voorziening voor deze kern. Het gebouw is van een recent bouwjaar (2010) en wordt als goed beoordeeld. In het gebouw werkt de school samen met Spelenderwijs/MIK (peuteropvang en bso).

De school heeft te maken met een ruimteoverschot. Mogelijk heeft de recente sluiting van de school in Doenrade effect op de leerlingenstromen richting Munstergeleen. Het ruimteoverschot biedt echter voldoende ruimte om een groei op te vangen. Voor deze school zijn geen aanpassingen benodigd. De denkrichting is in stand houden.

BS Munstergeleen	Leerlingenaantal	Ruimtebehoefte	Beschikbare capaciteit	Vraag vs. aanbod
Oktobertelling 2022	249	1.452	2.066 m² waarvan 130 m² in gebruik door kinderopvang*	484
Prognose 2025	242	1.417		519
Prognose 2031	237	1.392		544
Prognose 2038	229	1.352		584

* Spelenderwijs/MIK maakt gebruik van 130 m² (enkelgebruik)

Scenario:

- Maatregel: in stand houden
- Realisatiejaar: n.v.t.

De Driesprong

Basisschool De Driesprong ligt in de wijk Oud-Geleen. Het schoolgebouw dateert uit 1976. In de afgelopen jaren (2017/2018) is geïnvesteerd in het schoolgebouw. In het schoolgebouw werkt de school samen met Spelenderwijs (peuteropvang en bso). De wens is om het aanbod uit te breiden met kinderdagopvang (0-4 jaar).

De school ervaart een ruimtetekort om het aantal leerlingen te huisvesten. De Driesprong is een stabiele onderwijsvoorziening, waarmee het ruimtetekort de komende jaren blijft. Daarnaast geeft Stichting Triade aan dat er geen ruimte aanwezig is voor de kindfuncties, om een doorlopende ontwikkellijn aan te bieden. Het is de dringende wens vanuit het schoolbestuur en de kindpartner een volwaardig IKC te realiseren.
Door het schoolbestuur is onderzocht of een interne herschikking mogelijk is. Dit is voor De Driesprong niet mogelijk, waardoor uitbreiding op het terrein benodigd is. Enerzijds voor het huisvesten van het huidig leerlingenaantal (dat hoger ligt dan de door de gemeente gevolgde prognose) en anderzijds voor de realisatie van een kinderdagverblijf. De bso-activiteiten die nu in de verouderde noodlokalen plaatsvinden, kunnen in de school worden ondergebracht. Dit stelt wel eisen aan de inrichting van het gebouw zodat medewerkers hun functies naar behoren kunnen uitvoeren. Uitbreiding is ook noodzakelijk ten behoeve van het onderwijs.

Door ICSadviseurs is met een schouw op locatie gekeken naar de mogelijkheden voor uitbreiding op het terrein. De huidige noodunits zijn bouwtechnisch sterk verouderd. Het advies is dan ook om te kijken naar een nieuwe oplossing. Een drietal oplossingsrichtingen zijn:

1. **Optoppen van de bestaande bouw**: het bestaande schoolgebouw heeft één bouwlaag. Onderzocht zou kunnen worden wat de mogelijkheden zijn om een verdieping op te bouwen. De kosten voor een opbouw zijn vaak hoger dan een 'standaard' bouwvorm;
2. **Bouw (semi)permanente bouw of als vervanging van de huidige tijdelijke bouw**;
3. **Bouw/verbouw van delen van het huidige pand met uitbreiding aan meerdere zijden van het gebouw**.

Uitbreiding op het schoolplein is deels geen optie vanwege de beperkte buitenruimte voor spelen. Op de buitenspeelvoorziening zal de druk toenemen als het kinderdagverblijf wordt gerealiseerd. Oplossingsrichting 3, (semi)permanente uitbreiding op de huidige plek van de noodunits, en/of aanpassing en uitbreiding aan meerdere zijden van het gebouw, lijkt het meest haalbare scenario.
Uit de schouw blijkt dat het schoolbestuur al bezig is met het uitvoeren van onderhoud en verduurzaming. Met het aanpakken van het capaciteitsvraagstuk is het logisch om ook direct te onderzoeken welke verduurzamingskansen er voor dit gebouw nog zijn. De denkrichting is daarom uitbreiding capaciteit en handhaven en verduurzamen. Bij de uitbreiding is het van belang dat onderwijs en kinderopvang samen

optrekken in de planvorming (o.a. functionele behoeften) en realisatie. Op deze manier ontstaat een goede en toekomstbestendige voorziening.

Een aandachtspunt voor de toekomst is de realisatie van een nieuwe woonwijk tegenover het ziekenhuis. Dit kan mogelijk voor meer leerlingen gaan zorgen op termijn. Schoolbestuur en gemeente houden dit in de gaten en blijven daarover in gesprek.

De Driesprong	Leerlingenaantal	Ruimtebehoefte	Beschikbare capaciteit	Vraag vs. aanbod
Oktobertelling 2022	448	2.453	2.459 m² waarvan 291 m² in gebruik door peuter- en kinderopvang	-285
Prognose 2025	428	2.353		-185
Prognose 2031	430	2.363		-195
Prognose 2038	422	2.323		-155

Scenario:

- Maatregel: Uitbreiding ten behoeve van onderwijs met bekostiging door kinderopvang en handhaven en verduurzamen (waar nog mogelijk is)
- Realisatiejaar: Uitbreiding (2024), verduurzamen (2035)

Basisschool de Kluis

Basisschool de Kluis is gevestigd in de gelijknamige wijk. Het oudste gebouwdeel van De Kluis dateert uit 1959. In 1985 is een aanbouw gerealiseerd en 2000-2001 is het hoofdgebouw uitgebreid met 2 klaslokalen, en is een verwerkingsruimte op de 1e verdieping gerealiseerd. In 2018 heeft Stichting Triade het schoolgebouw uitgebreid met 2 lokalen. In het gebouw werkt de school samen met Spelenderwijs (kinderdagopvang, peuteropvang en bso).

De Kluis ligt in een kinderrijke wijk. Dit is ook terug te zien in de groei van het aantal leerlingen in de afgelopen 3 jaar. Dit komt door verjonging in de wijk. Door de groei en de aanwezigheid van kindfuncties in het gebouw heeft de school te maken met een capaciteitsprobleem en dit vraagt om adequate maatregelen. In een eerder stadium is gesproken over het slopen van de gymzaal ten behoeve van permanente uitbreiding. Het schoolbestuur heeft sterk de voorkeur uitgesproken om de gymzaal te behouden en te renoveren.

De denkrichting van het schoolbestuur Triade is als volgt:

- Renovatie van de gymzaal en uitbreiding (aan de straatkant) ten behoeve van kindfuncties;
- Creëren van meer lesruimte in het schoolgebouw na verplaatsing van de kindfuncties en gebruik van bso-ruimtes boven de gymzaal.
- Eventueel onderzoek naar de mogelijkheid om het naast het schoolgelegen gebouw van de scouting te gebruiken voor de bso.

Argumenten voor behoud van de gymzaal

- Andere sportlocatie betekent meer onderwijstijd kwijt aan lopen. Concreet betekent dit van 2 gymlessen naar 1 gymles.
- Veiliger: niet iedereen durft/wilt alleen met de groep over straat.
- Gymzaal is multifunctioneel inzetbaar voor school en verenigingen, kdv en bso (ouderavonden, bijeenkomsten etc.)
- De nieuwe vloer heeft veel geld gekost.
- Gymzaal biedt vanwege de kelderruimte veel opslagruimte voor de school (minder opslagruimte noodzakelijk in de school).

Uit de schouw blijkt dat de gebouwkwaliteit (toegepaste materialen) en de aanpassingsmogelijkheden (gebouwstructuur) beperkingen geven. Voor een hedendaags onderwijsconcept is het gebouw zeer beperkt bruikbaar. Ook is het aantal ondersteunende en facilitaire ruimten beperkt aanwezig (te weinig overlegruimten) of voldoet niet aan de gestelde eisen vanuit het Bouwbesluit.

De denkrichting is om de gymzaal te renoveren en uit te breiden ten behoeve van kindfuncties. Op deze manier ontstaat ruimte in het schoolgebouw voor onderwijsfuncties. Daarnaast zal worden onderzocht hoe het gebouw het beste kan worden gerenoveerd. Het schoolbestuur neemt daartoe het initiatief door een businesscase renovatie uit te werken op basis waarvan gemeente en schoolbestuur kunnen besluiten welke ingrepen mogelijk en haalbaar zijn.

De Kluis	Leerlingenaantal	Ruimtebehoefte	Beschikbare capaciteit	Vraag vs. aanbod
Oktobertelling 2022	332	1.870	1.611 m²*	-259
Prognose 2025	280	1.608		3
Prognose 2031	264	1.528		83
Prognose 2038	260	1.508		103

** dubbelruimtegebruik niet meegenomen en oppervlakte is indicatief opgemeten*

De uitbreiding van De Kluis is op het huisvestingsprogramma 2023 opgenomen. Indien wederom een ruimtevraagstuk ontstaat, gaan gemeente en schoolbestuur in gesprek over een passende oplossing.

Scenario:

- Maatregel: Renovatie gymzaal
  Verdere renovatie schoolgebouw (o.b.v. businesscase)
- Realisatiejaar: Renovatie (2025)[9]

Obs De Duizendpoot

De hoofdlocatie van obs de Duizendpoot ligt in oostelijk Geleen. Het schoolgebouw dateert uit 1956 en kent een traditionele opzet. Vanwege de groei van het aantal leerlingen heeft de school een dislocatie voor de school (unit 6/7/8) aan de Eloystraat. De school werkt samen met de kindpartner MIK (kinderdagopvang, peuteropvang en bso).

Voor het schoolbestuur Kindante vraagt deze onderwijsvoorziening op korte termijn om urgentie. Door ruimtegebrek op de hoofdlocatie zijn enkele groepen sinds 2021 gehuisvest in een dislocatie aan de Eloystraat. Voor de school, docenten en leerlingen, is dit geen wenselijke situatie en wordt de maatregel gezien als een noodoplossing. De populatie en de veranderende ontwikkelbehoefte vraagt om een voorziening op één locatie, met een integrale wijkvoorziening. Daarnaast vraagt de locatie, gezien de leeftijd van 66 jaar, om technische aandacht.

Vraagstukken die spelen zijn duurzaamheid en functionaliteit van het gebouw in relatie tot onderwijskundige visie en ruimtebehoefte. Inmiddels heeft het schoolbestuur Kindante aangegeven voorstander te zijn van renovatie van het schoolgebouw in combinatie met een interne herschikking (uitbreiding). Hiermee zou het gebouw huisvesting bieden aan alle leerlingen van obs De Duizendpoot (Geleen). De locatie op de Eloystraat zou dan worden afgestoten. ICSadviseurs heeft tijdens de schouw een aantal aandachtspunten geconstateerd. Deze zijn:

- Mechanische ventilatie: het schoolgebouw heeft geen enkele vorm van mechanische ventilatie. Door de hoge bezetting van de klaslokalen is de verwachting dat het CO_2-gehalte erg hoog zal zijn en niet zal voldoen aan het minimaal gewenste niveau C van het Programma Frisse Scholen. Op dit moment wordt

[9] Het schoolbestuur heeft voor 2023 een aanvraag voor renovatie en uitbreiding ingediend. De aanvraag voor het Programma 2023 is gehonoreerd voor zover het betreft de reeds in 2018 door Stichting Triade bekostigde uitbreiding.

er geventileerd door middel van gevelroosters en te openen ramen. Ervaring leert dat voornamelijk in de winterperiode deze ventilatievoorzieningen zeer beperkt gebruikt worden.
- Sanitaire voorzieningen: de sanitaire voorzieningen zijn verouderd en voldoen niet aan de hedendaagse standaard.
- Regenwaterhuishouding daken: De regenwaterhuishouding op de dakvlakken lijkt niet op orde hetgeen kan resulteren in versnelde veroudering van de dakbedekking.
- Akoestiek: de akoestiek van voornamelijk de verkeersruimtes is slecht, doordat er geen voorzieningen aanwezig zijn (betonnen plafond). Bij de renovatie worden meer werkplekken gerealiseerd in deze verkeersruimtes, waardoor het van belang is om rekening te houden met de akoestiek.

Het gebouw vraagt tevens om verduurzamingsmaatregelen (dak). Het is logisch om de renovatiewerkzaamheden en verduurzaming te combineren. Hierin kunnen gemeente en schoolbestuur via een businesscase gezamenlijk optrekken.

In de wijk zijn ontwikkelingen rondom aanpassing van het woningaanbod. Hierin speelt de woningcorporatie een rol en dit zal effect gaan hebben op de samenstelling van de wijk. De impact van deze ontwikkelingen op de scholen is niet te voorzien. De komende jaren wordt dit gemonitord en bekeken welke effecten dit gaat hebben. De schoolbesturen en kinderopvang zetten in op een kwalitatief aanbod dat aansluit op de vraag en behoeften uit de wijk.

obs De Duizendpoot	Leerlingenaantal	Ruimtebehoefte	Beschikbare capaciteit	Vraag vs. aanbod
Oktobertelling 2022	154	975	1.398 m² waarvan 80 m² in gebruik door kinderopvang*	343
Prognose 2025	223	1.322		-4
Prognose 2031	215	1.281		37
Prognose 2038	209	1.251		67

* MIK maakt gebruik van 80 m² (enkelgebruik)

Scenario:

- Maatregel: Renovatie
- Realisatiejaar: 2024

Basisschool Reuzepas

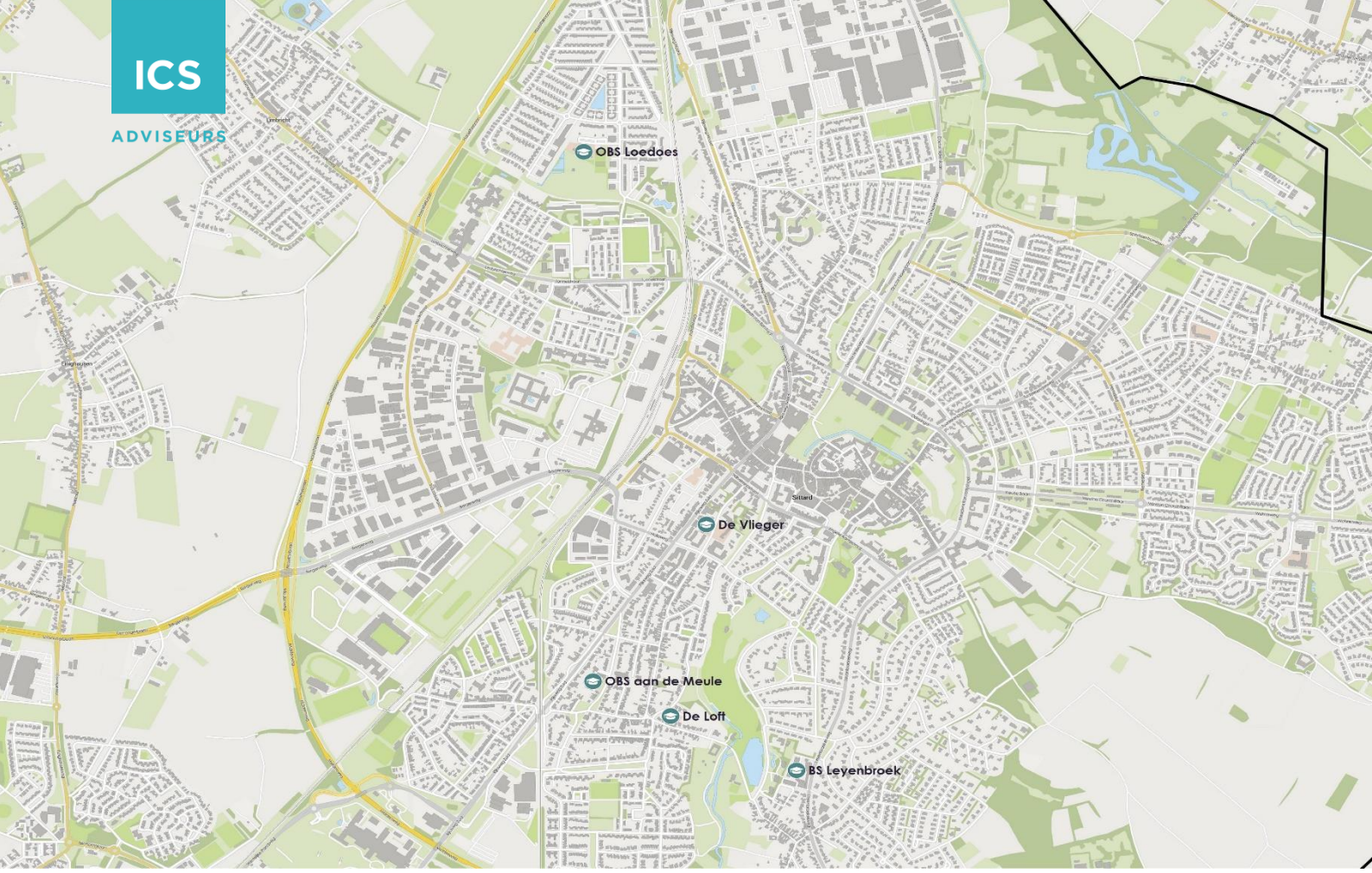
Basisschool Reuzepas ligt in de wijk Geleen-Zuid. De school ligt in een wijk waar de ontwikkelingsbehoefte steeds zwaarder wordt. De school wil hierop inspelen. Daarom heeft Stichting Triade de naast de schoolgelegen Pastoor van Arskerk gekocht. Dit gebouw wordt inpandig verbouwd. Met de extra klaslokalen wil de school nog meer inzetten op profilering (o.a. sportieve en gezonde school) en het onderwijsconcept meer vormgeven.

Het huidige schoolgebouw van de Reuzepas dateert uit 1983 is in 2015 uitgebreid en gerenoveerd. De denkrichting voor dit gebouw is in stand houden. In het gebouw werkt de school samen met Spelenderwijs (peuteropvang, kinderdagopvang en bso). In de tussentijd gaan schoolbestuur en kinderopvang onderzoeken wat de wijk nodig heeft en of een ontwikkeling richting een schoolmaatschappelijke campus wenselijk en haalbaar is.

Reuzepas	Leerlingenaantal	Ruimtebehoefte	Beschikbare capaciteit	Vraag vs. aanbod
Oktobertelling 2022	196	1.186	1.545 m² bvo, waarvan 290 m² bvo peuter- en kinderopvang	69
Prognose 2025	187	1.141		114
Prognose 2031	164	1.025		230
Prognose 2038	161	1.010		245

Scenario:

- Maatregel: in stand houden
- Realisatiejaar: n.v.t.

5.4 Westelijk Sittard

Sittard is opgedeeld in twee stadsdelen, namelijk westelijk Sittard en oostelijk Sittard. In deze paragraaf worden de scholen in westelijk Sittard besproken. In dit stadsdeel zijn 5 scholen gehuisvest:

- Obs Loedoes
- Obs aan de Meule
- Leyenbroek
- De Loft
- De Vlieger

De Vlieger valt onder het schoolbestuur van Movare. De overige scholen zijn onderdeel van het schoolbestuur Kindante.

De leerlingenstromen richting westelijk Sittard zijn de afgelopen jaren gegroeid door ontwikkelingen in andere stadsdelen (met name oostelijk Sittard) en omliggende gemeenten (bijvoorbeeld Beekdaelen), zoals sluiting en fusies van scholen.

Obs Loedoes

Obs Loedoes ligt in de wijk Limbrichterveld. Na de sluiting van basisschool Limbrichterveld is de school nog de enige basisschool in de wijk. De school vormt samen met MIK (kinderdagopvang en bso) en Spelenderwijs (peuteropvang) een integraal kindcentrum. In het kindcentrum werken onderwijs en kinderopvang samen aan een eenduidig pedagogisch-didactisch klimaat en duidelijk doorgaande lijnen. Obs Loedoes is een Gezonde School, met speciale aandacht voor sport en bewegen. Dit stimuleert een gezonde leefstijl voor de kinderen op school en indirect ook voor hun thuisomgeving.

Het schoolgebouw dateert uit 2002 en is in 2010 uitgebreid met acht klaslokalen. De school voldoet zowel functioneel als technisch. Om op termijn te voldoen aan de duurzaamheidseisen, zijn wel investeringen in

verduurzaming noodzakelijk. De denkrichting voor Loedoes is handhaven en verduurzamen en per jaar bekijken of de overmaat nog acceptabel is.

obs Loedoes	Leerlingenaantal	Ruimtebehoefte	Beschikbare capaciteit	Vraag vs. Aanbod
Oktobertelling 2022	323	1.825	2.553 m² waarvan 130 m² in gebruik door kinderopvang*	598
Prognose 2025	303	1.724		699
Prognose 2031	274	1.578		845
Prognose 2038	268	1.548		875

* Spelenderwijs/MIK maakt gebruik van 130 m² (enkelgebruik)

Scenario:

- Maatregel: handhaven en verduurzamen
- Realisatiejaar: 2035

Jenaplanschool de Vlieger

De Vlieger is de Jenaplanschool in Zuid-Limburg. De school trekt leerlingen uit diverse gemeente in Zuid-Limburg (o.a. Beekdaelen, Nuth, Beek, Stein) en de Duitse- en Belgische grensregio, en heeft daardoor een gemeente overstijgende functie. Binnen de gemeente Sittard-Geleen zorgt de school voor een diversiteit van het onderwijsaanbod. Vanwege de regiofunctie worden veel leerlingen met de auto gebracht. Een goede bereikbaarheid van de locatie speelt een grote rol.

Het huidige schoolgebouw dateert uit 1962 en is in 1990 uitgebreid en aangepast. De Vlieger heeft vraagstukken die spelen op het gebied van functionaliteit, technische kwaliteit, duurzaamheid en binnenklimaat. Daarnaast is de verkeerssituatie rondom de school niet optimaal (smalle, doorlopende straat), zeker met het oog op extra verkeersdruk die het halen en brengen van leerlingen met zich meebrengt. Het schoolbestuur Movare en de gemeente Sittard-Geleen zijn in overleg over herhuisvesting van de Vlieger in de voormalige basisschool Limbrichterveld (Pattonstraat 2). Dit kan gevolgen hebben voor leerlingenstromen, ondanks het specifieke onderwijsconcept van de Vlieger. Bij de planontwikkeling voor verhuizing van Jenaplanschool De Vlieger naar de Pattonstraat is ook kinderopvang Bambini betrokken.

Indien de herhuisvesting voor de Vlieger niet doorgaat, dan dient er te worden gekeken naar een andere oplossing.

De Vlieger	Leerlingenaantal	Ruimtebehoefte	Beschikbare capaciteit	Vraag vs. aanbod
Oktobertelling 2022	111	758	834 m²	76
Prognose 2025	111	758		76
Prognose 2031	112	763		71
Prognose 2038	111	758		76

Scenario:

- Maatregel: herhuisvesting
- Realisatiejaar: 2024

Basisschool de Loft

Basisschool de Loft (voormalige basisschool De Hoefer) is met ingang van het schooljaar 2020-2021 verhuisd naar Berkenlaan 52. Voor deze verhuizing is de school functioneel en technisch aangepast. De school vormt samen met Spelenderwijs (peuteropvang en bso) een kindcentrum.

Het scenario voor de Loft is in stand houden. Aandachtspunt is de verkeerssituatie en de dialoog met de buurt.

De Loft	Leerlingenaantal	Ruimtebehoefte	Beschikbare capaciteit	Vraag vs. aanbod
Oktobertelling 2022	69	547	1.204 m²	657
Prognose 2025	76	582		622
Prognose 2031	80	602		602
Prognose 2038	77	587		617

Scenario:

- Maatregel: in stand houden
- Realisatiejaar: niet van toepassing

Obs aan de Meule

Obs aan de Meule ligt in de wijk Ophoven. Door het verplaatsen van (flexibele) wanden heeft de school een herschikking gemaakt van ruimtes. Mede hierdoor is de school passend gehuisvest.

Het schoolgebouw dateert uit 1981. De technische kwaliteit vraagt om aandacht, met name de installaties. Om dit aan te pakken is de denkrichting voor obs aan de Meule handhaven en verduurzamen. Bij de verduurzaming worden ook de installaties meegenomen.

obs aan de Meule	Leerlingenaantal	Ruimtebehoefte	Beschikbare capaciteit	Vraag vs. aanbod
Oktobertelling 2022	227	1.342	1.600 m²	258
Prognose 2025	249	1.452		148
Prognose 2031	240	1.407		193
Prognose 2038	232	1.367		233

Scenario:

- Maatregel: handhaven en verduurzamen
- Realisatiejaar: 2035

Basisschool Leyenbroek

Basisschool Leyenbroek ligt in de wijk Kollenberg - park Leyenbroek. De school vormt samen MIK (kinderdagopvang en bso De Rode Loper) en Spelenderwijs (peuteropvang) een integraal kindcentrum. In het kindcentrum is sprake van één gezamenlijke pedagogische- en educatieve visie en wordt een totaalaanbod gegeven voor de ontwikkelbehoefte van een kind. Voor de huisvesting betekent dit dat er opnieuw is gekeken naar de ruimtebehoefte en het gebruik van ruimten. In 2021 zijn 4 groepsruimten gerealiseerd in het gebouwdeel van De Rode Loper, die volgtijdelijk zowel voor onderwijs als door kinderopvang worden gebruikt. Daarnaast is in het onderwijshuisvestingsprogramma 2023 voorzien in een inpandige uitbreiding van de school met een speellokaal.

Aandachtspunt is de capaciteit van de buitenruimte. Door de groei van het leerlingenaantal moet deze worden uitgebreid. Hiervoor zijn al concrete plannen, waar ook al overleg over plaatsvindt.

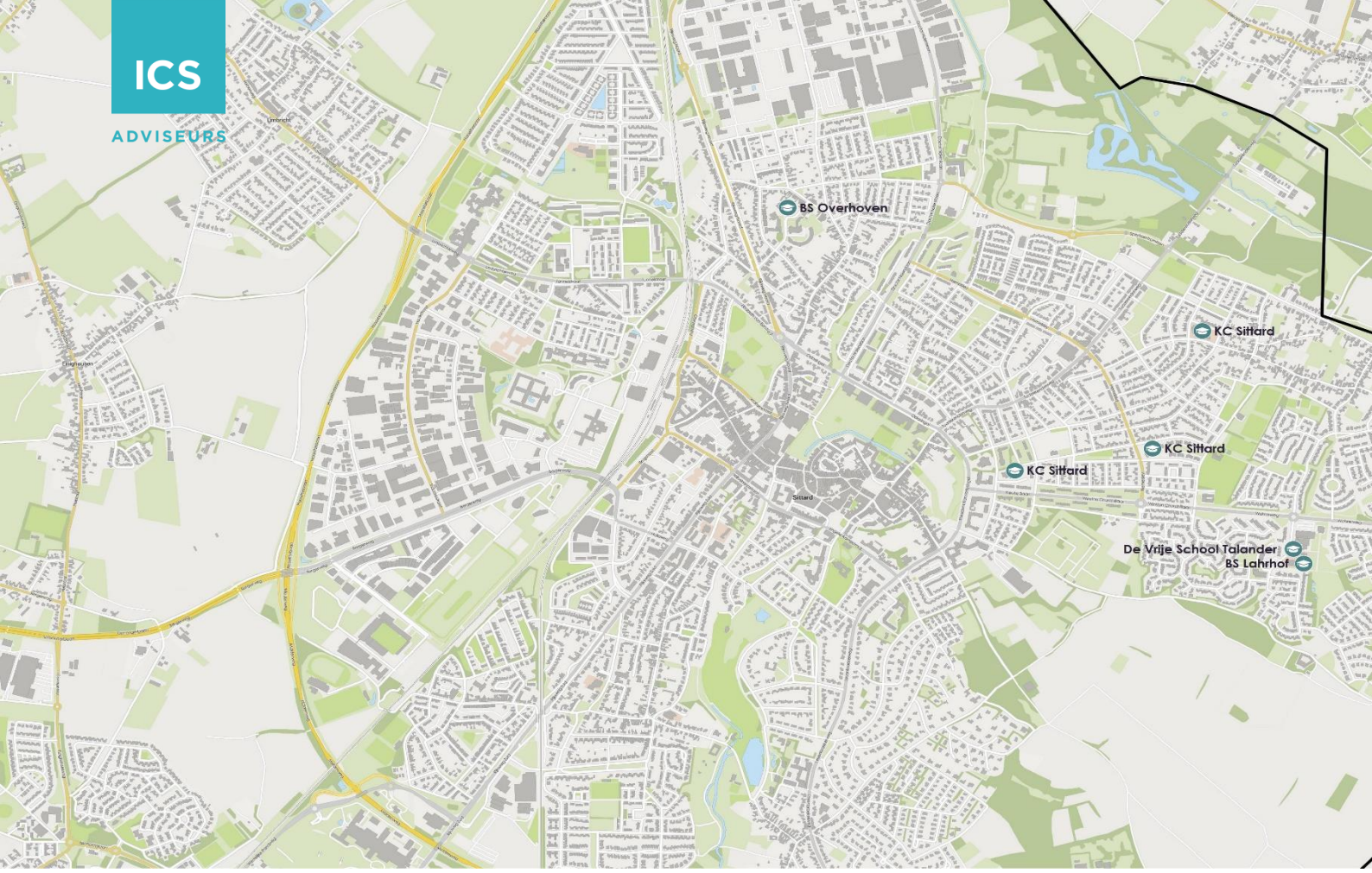
Een deel van het schoolgebouw betreft een kloostercomplex. Deze dient te worden verduurzaamd. Nader onderzoek is noodzakelijk op welke wijze verduurzamen mogelijk is en mag. De denkrichting voor deze locatie is dan ook handhaven en verduurzamen (daar waar mogelijk).

Leyenbroek	Leerlingenaantal	Ruimtebehoefte	Beschikbare capaciteit	Vraag vs. aanbod
Oktobertelling 2022	421	2.318	2.202*	-116
Prognose 2025	406	2.242		-40
Prognose 2031	400	2.212		10
Prognose 2038	399	2.207		-5

** De beschikbare capaciteit is indicatief.*

Scenario:

- Maatregel: handhaven en verduurzamen
- Realisatiejaar: 2035

5.5 Oostelijk Sittard

In het stadsdeel Oostelijk Sittard is in de afgelopen jaren veel veranderd. Drie scholen van Kindante zijn gefuseerd tot Kindcentrum Sittard. Dit heeft tot gevolg dat het aantal scholen in oostelijk-Sittard is teruggegaan van zes naar vier. De vier scholen die in dit stadsdeel zijn gehuisvest zijn:

- KC Sittard (verspreid over meerdere locaties)
- Basisschool Talander (Vrije School)
- Basisschool Lahrhof
- Basisschool Overhoven.

Basisschool Talander valt onder het schoolbestuur Stichting Pallas. De overige 3 scholen zijn onderdeel van Kindante. Het stadsdeel oostelijk Sittard grenst aan Duitsland. De zijinstroom van leerlingen uit Duitsland is minder goed voorspelbaar.

Basisschool Overhoven

Basisschool Overhoven ligt in de gelijknamige wijk. De school werkt in het gebouw samen met Spelenderwijs/MIK (peuteropvang en bso).

Het huidig aantal leerlingen sluit aan op de omvang van het gebouw. De prognose laat op korte en lange termijn geen grote ontwikkelingen zien. Eventuele incidentele groei, bij sluiten van een school in de omgeving, kan worden opgevangen in het gebouw. De school is daarmee passend gehuisvest. Het gebouw dateert uit 1981 en met name onderhoud buitenkant gebouw, verduurzaming en ruimten voor eigentijds onderwijs vragen om aandacht. De denkrichting is renovatie van het schoolgebouw in 2031.

Overhoven	Leerlingenaantal	Ruimtebehoefte	Beschikbare capaciteit	Vraag vs. aanbod
Oktobertelling 2022	213	1.271	1.599 m² waarvan 55 m² in gebruik door kinderopvang*	273
Prognose 2025	193	1.171		373
Prognose 2031	205	1.231		313
Prognose 2038	207	1.241		303

** Spelenderwijs maakt gebruik van 55 m² (enkelgebruik)*

Scenario:

- Maatregel: renovatie
- Realisatiejaar: 2031

Basisschool Lahrhof

Basisschool Lahrhof ligt in de wijk Kemperkoul. De school vormt met MIK/Spelenderwijs (bso en peuteropvang) een kindcentrum. De peuteropvang is in de school gehuisvest en de bso ligt direct naast de school.

Met ingang van het schooljaar 2022-2023 werken basisschool Lahrhof en de Taalwijzer (NT2) inhoudelijk samen. Het integreren van NT2 onderwijs met het reguliere onderwijs heeft een meerwaarde. Vanwege ruimtegebrek is in overleg met de schoolbesturen Kindante en Pallas overeengekomen basisschool Talander met ingang van schooljaar 2022-2023 te verhuizen naar de locatie van de Taalwijzer van KC Sittard (Burg. Schrijenstraat 1) en de Taalwijzer te verhuizen naar de Romeinenstraat 30A (voorheen de locatie van basisschool Talander). Daarmee is de Taalwijzer direct naast basisschool Lahrhof gehuisvest.

Het eerste deel van het schoolgebouw dateert uit 1986 en bereikt in 2026 de 40-jarige leeftijd. Op basis van een businesscase dient een afweging voor levensduur verlengende renovatie te worden gemaakt. De businesscase geeft inzicht in de verschillende bouwdelen van de school.

Lahrhof	Leerlingenaantal	Ruimtebehoefte	Beschikbare capaciteit	Vraag vs. aanbod
Oktobertelling 2022	385	2.137	2.596 m² waarvan 62 m² in gebruik door kinderopvang*	397
Prognose 2025	364	2.031		503
Prognose 2031	357	1.996		538
Prognose 2038	355	1.986		548

** Spelenderwijs maakt gebruik van 55 m² (enkelgebruik)*

Scenario:

- Maatregel: renovatie (o.b.v. businesscase)/of handhaving en verduurzaming
- Realisatiejaar: 2031

Basisschool Talander

Basisschool Talander is een maatschappelijk relevante voorziening vanwege haar denominatie (Vrije School). De school heeft een gemeente overstijgende functie. Leerlingen komen uit Sittard-Geleen en de omliggende gemeenten Beekdaelen, Echt-Susteren, Beek, Stein en de Duitse- en Belgische grensregio. Vanwege de regiofunctie worden veel leerlingen met de auto gebracht. Een goede bereikbaarheid van de locatie speelt daarom een grote rol.

Het aantal leerlingen van de Talander is de laatste jaren sterk gestegen. Deze groei was niet in de leerlingenprognose voorzien. Door de groei had Talander op de huidige locatie (Romeinenstraat 30a) een capaciteitsprobleem. Door verhuizing naar Burgemeester Schrijenstraat (zie tekst basisschool Lahrhof) kan de

school doorgroeien richting een volledig enkelstrooms-school (4 t/m 12 jaar). Daarnaast biedt de locatie een plek voor de kindpartner Istia. De school is met deze herschikking passend gehuisvest.

In onderstaande tabel is al rekening gehouden met de onderwijscapaciteit aan de Burgemeester Schrijenstraat. De capaciteit voor de kinderopvang ontbreekt in de berekening. De daadwerkelijke leegstand is daardoor kleiner.

Basisschool Talander (Vrije School)	Leerlingenaantal	Ruimtebehoefte	Beschikbare capaciteit	Vraag vs. aanbod
Oktobertelling 2022	142	914	1.267 m²	353
Prognose 2025	107	738		529
Prognose 2031	105	728		539
Prognose 2038	105	728		539

Scenario:

- Maatregel: Ingebruikneming schoolgebouw (Burgemeester Schrijenstraat 1) en renovatie (op termijn)
- Realisatiejaar: 2022 (ingebruikneming Burg. Schrijenstraat 1) en 2029 (renovatie)

KC Sittard

Met ingang van schooljaar 2019-2020 zijn drie scholen van Kindante gefuseerd tot Kindcentrum Sittard. Het gaat hier om de voormalige Sjtadsjool (Vastradastraat en Burgemeester Schrijenstraat), basisschool Baandert (Henri Weltersstraat) en basisschool de Tovertuin (Burg. Corbeijstraat). Bij de fusie is het gebouw van basisschool Baandert gesloten. Met ingang van het schooljaar 2022-2023 is de Taalwijzer (Burgemeester Schrijenstraat 1) verhuisd naar Romeinenstraat 30A.

In het kindcentrum werkt het onderwijsinhoudelijk samen met haar kindpartners zoals MIK-PIW en Ecsplore, die niet in het schoolgebouw zijn gehuisvest. Daarnaast wordt extra ingezet op talentontwikkeling op het gebied van sport, cultuur en natuur.

KC Sittard	Leerlingenaantal	Ruimtebehoefte	Beschikbare capaciteit	Vraag vs. aanbod
Oktobertelling 2022	504	2.735	3.404 m²	669
Prognose 2025	528	2.856		548
Prognose 2031	525	2.841		563
Prognose 2038	520	2.816		588

Door het afstoten van de locatie Burgemeester Schrijenstraat is de overcapaciteit reeds afgenomen. De resterende overcapaciteit wordt veroorzaakt door het gebruik van 2 schoolgebouwen. De denkrichting voor deze 2 locaties van KC Sittard zijn:

- Vastradastraat: het bouwjaar is 1990 en de locatie is door het schoolbestuur beoordeeld als prettig. De denkrichting voor de locatie is dan ook handhaven en verduurzamen.
- Burgemeester Corbeijstraat: deze locatie is een stuk ouder, namelijk 1962 met een uitbreiding in 1968 en een inpandige aanpassing in 2002. De school vervult in de wijk Broeksittard een belangrijke maatschappelijke functie. De denkrichting voor deze locatie is renovatie.

Sittard-Oost is een van de meest vergrijzende delen in de stad. Op enig moment zal de bevolkingsopbouw veranderen, waardoor bijvoorbeeld starters in deze wijk hun intrek kunnen nemen. Dat gaat een dynamiek in de wijk geven die ook invloed heeft op voorzieningen, waaronder onderwijs en kinderopvang. Schoolbesturen, kinderopvang en gemeente hebben gezamenlijk met andere maatschappelijke organisaties

overleg over planontwikkeling voor de evolutie van deze wijk en op welke wijze voorzieningen daarop kunnen inspelen. Dit plan wordt ontwikkeld voordat geïnvesteerd wordt in de voorzieningen.

Scenario:

- Maatregel: Vastradastraat: handhaven en verduurzamen
  Burgemeester Corbeijstraat: renovatie
- Realisatiejaar: 2028 (renovatie, Burg. Corbeijstraat 58) en 2035 (verduurzamen, Vastradastraat 2)

6. Scenario's Speciaal basisonderwijs en speciaal onderwijs

In de gemeente Sittard-Geleen zijn meerdere voorzieningen voor speciaal onderwijs (so) en speciaal basisonderwijs (sbo) gevestigd. Deze voorzieningen hebben een regionale functie, waardoor de positionering van de voorzieningen onderdeel is van de lange termijnstrategie in de regio Zuid-Limburg. Gesprekken hierover worden gevoerd in het samenwerkingsverband van de betrokken scholen.

Op dit moment vindt onder regie van Kindante een dialoog plaats in het samenwerkingsverband over de invulling van het speciaal en speciaal basisonderwijs. Deze is bepalend voor de huisvestingsscenario's. Onderstaande is een eerste denkrichting, die nog op basis van de uitkomst van de dialoog aangepast kan worden. De huisvesting van so en sbo vraagt op termijn een andere insteek waarbij maximaal wordt ingezet op instroom in het reguliere onderwijs, in combinatie met een op maat aanbod van ondersteuning (passend onderwijs). Voor een deel van de leerlingen zal behoefte blijven aan een meer speciale setting van onderwijs en ondersteuning. De huisvesting voor so en sbo kan niet los gezien worden van het samenwerkingsverband (SWV) en de regionale spreiding van dergelijke voorzieningen.

Voor het sbo en so is wel aannemelijk dat binnen 5-7 jaar investeringen in huisvesting noodzakelijk zijn.

6.1 Parkschool

Parkschool

De Parkschool biedt onderwijs voor zeer moeilijk lerende kinderen (zowel so als vso). De school is voor deze leerlingen de enige mogelijke onderwijsvoorziening in de regio. De ontwikkelingsmogelijkheden van deze leerlingen worden mede bepaald door hun capaciteiten. De school streeft ernaar een stimulerend en uitlokkend klimaat te bieden. Daarbij is veiligheid en een geborgen sfeer heel belangrijk. De school gaat uit

van de mogelijkheden en beperkingen van alle individuele leerlingen, waarbij respect voor elke leerling voorop staat.

In onderstaande tabellen is de leerlingenprognose voor de scholen afgezet tegen de beschikbare capaciteit.

Parkschool	Leerlingenaantal	Ruimtebehoefte	Beschikbare capaciteit	Vraag vs. aanbod
Oktobertelling 2022	196	3.179	3.250 m²	71
Prognose 2025	183	3.064		186
Prognose 2031	174	2.970		280
Prognose 2038	170	2.941		309

NB: in 2022 heeft de Parkschool 93 so-leerlingen en 103 vso-leerlingen

Uit de tabel blijkt dat de Parkschool op termijn passend is gehuisvest. Aandachtspunten van het schoolgebouw zijn het binnenklimaat, de installaties en het schoolplein.

Scenario:

- Maatregel: handhaven en verduurzamen
- Realisatiejaar: 2035

6.2 Speciaal basisonderwijs en Xaveriusschool

Het speciaal basisonderwijs (sbo) in Sittard-Geleen wordt aangeboden op twee locaties:

- Sbo De Blinker (Geleen)
- Sbo Het Mozaïek (Sittard)

Het speciaal onderwijs wordt aangeboden op de volgende scholen:

- Parkschool (zie paragraaf 6.1)
- Xaveriusschool

De Xaveriusschool is een expertisecentrum voor orthopedagogisch onderwijs, ondersteuning en begeleiding aan leerlingen van 4 tot 20 jaar met sociale-, emotionele-, ontwikkelings- en/of gedragsproblemen. De school gaat uit van de talenten van de leerlingen en levert op maat perspectiefrijke onderwijs en begeleiding. Het doel van het onderwijs is dat leerlingen op termijn (terug) kunnen schakelen naar het reguliere (of speciaal) basis-, voortgezet of middelbaar onderwijs dan wel naar een (betaalde) plek op de arbeidsmarkt. Er is nauwe samenwerking tussen leerlingen, ouders, verzorgers, hulpverleningsinstanties en andere betrokkenen.

De school kent meerdere uitvoeringslocaties gericht op de diverse specifieke en onderscheidenlijke doelgroepen:

- So-locatie is een onderwijsvoorziening voor leerlingen van 4 tot en met 13 jaar met een zich vooral op externaliserende wijze manifesterende gedragsproblematiek. Hierdoor zijn leerlingen gedurende kortere of langere tijd niet in staat binnen een reguliere- of speciale basisschool te functioneren. Binnen de so-locatie zijn er aparte onderwijsgroepen voor zogenaamde 'ZMOLKERS' (leerlingen met een forse gedragsproblematiek in combinatie met beneden gemiddeld cognitieve capaciteiten) welke een meer praktijk georiënteerd onderwijsaanbod kennen.
- Vso-locatie vmbo is een onderwijsvoorziening voor leerlingen van 12 tot 20 jaar met een programma dat gericht is op het behalen van een regulier vmbo-diploma basis- of kaderberoepsgericht binnen de sector Economie & Ondernemen. De school doet dit in samenwerking (extraneusregeling) met een reguliere vo-

school. Verder biedt de school ook certificeringsmogelijkheden voor leerlingen op het niveau vmbo theoretische leerweg (tl).
- Vso-locatie Leer-, Werk- & Training Centrum (LW&TC) is een locatie waar jongeren in de leeftijd van 12 tot 20 jaar kansen worden geboden om zich goed voor te bereiden op een plaats op de arbeidsmarkt, eventueel in combinatie met een aanvullende (beroeps)opleiding. Het accent ligt op individuele talenten, kansen en mogelijkheden in combinatie met focus van de meest elementaire werknemerscompetenties.

Speciaal basisonderwijs

Het leerlingenaantal in het sbo is stabiel. Sbo De Blinker had per 1 oktober 2022 169 leerlingen en sbo Het Mozaïek 145 leerlingen.

Bij sbo De Blinker zijn de technische staat en het binnenklimaat een aandachtspunt, en is de functionaliteit van het speelplein niet optimaal. Ook het binnenklimaat van sbo Het Mozaïek wordt als onvoldoende beoordeeld. Daarnaast is de flexibiliteit/aanpasbaarheid van het gebouw beperkt.

Uit de schouw van ICSadviseurs komt naar voren dat het gebouw van sbo De Blinker ook na renovatie niet zal voldoen aan de hedendaagse eisen. De consequenties van deze conclusie voor het huisvestingscenario van het sbo zullen onderzocht worden en nader besproken moeten worden. Vooralsnog zijn onderstaande scenario's opgenomen.

Scenario's:

Sbo Het Mozaïek

- Renoveren (2027)

Sbo De Blinker

- Gezamenlijke huisvesting op locatie sbo Het Mozaïek

NB: de gezamenlijke huisvesting van het sbo op de locatie van sbo De Blinker is slechts één van de mogelijke scenario's. Uit de uitkomst van de dialoog over het sbo en so in de Westelijke Mijnstreek moet blijken of deze denkrichting realistisch is.

Speciaal onderwijs (Xaveriusschool)

In algemene zin zal de ruimtebehoefte van het sbo en so/vso (Xaveriusschool) vooral afhankelijk zijn van de wijze waarop deze voorzieningen in de Westelijke Mijnstreek zich de komende jaren gaan ontwikkelen. Naar verwachting zullen ingrijpende wijzigingen moeten plaatsvinden. Zo zullen bijvoorbeeld de vso-locaties van de Xaveriusschool conform de nu beoogde route moeten integreren in het reguliere vo, waardoor er op termijn minder leerlingen gebruik zullen maken van de huidige vso-voorzieningen. Dat betekent dat ook opnieuw gekeken moet gaan worden naar de daarvoor benodigde huisvesting. Duidelijk is dat niet alle vso-locaties gehandhaafd zullen worden.

Xaveriusschool vso

De Xaveriusschool vso bestaat uit 2 locaties: vso -vmbo aan de Geenstraat en het Leer-, Werk- & Training Centrum (LW & TC) aan de Overhovenerstraat. Deze locaties hebben een omvang van respectievelijk 800 en 851 bruto vierkante meter. In onderstaande tabel is de ruimtebehoefte afgezet tegen de huidige leerlingenprognose waarbij nog geen rekening is gehouden met de 'het toekomstige gebruik' van vso - leerlingen van het reguliere vo.

Xaverius vso	Leerlingenaantal	Ruimtebehoefte	Beschikbare capaciteit	Vraag vs. aanbod
Oktobertelling 2022	122	1.858	1.651	-207
Prognose 2025	105	1.651		0
Prognose 2031	97	1.553		98
Prognose 2038	93	1.505		146

Xaveriusschool so

Naast een onderwijsvoorziening, is de so-afdeling van de Xaveriusschool ook een behandelvoorziening in samenwerking met onder andere Zuyderland en de GGZ. Onderwijs en zorg in de vorm van behandeling zijn daar niet zomaar te scheiden. Het betreft maatwerk op kindniveau. De so-afdeling van de Xaveriusschool is gevestigd op Valkstraat 2a te Sittard. Daarnaast is sprake van medegebruik op de locatie van sbo Het Mozaïek en sbo De Blinker, en gebruik van een deel van het voormalige gebouw van vso Eijsenhegge (bovenverdieping van het pand) dat grenst aan so Xaverius. Geadviseerd wordt een aparte haalbaarheidsstudie te verrichten naar de toekomstige huisvesting van so Xaveriusschool waarbij ook ruimtegebruik van onderwijs en behandelvoorzieningen in beeld wordt gebracht.

Voor de verschillende locaties van de Xaveriusschool is een aantal aandachtspunten te benoemen:

- so-locatie: technische staat, binnenklimaat, gebrek aan flexibiliteit, matige bereikbaarheid en speelplein;
- so -vmbo: technische staat, binnenklimaat, flexibiliteit en speelplein/schoolomgeving;
- vso -LW&TC: technische staat, functionaliteit, binnenklimaat en flexibiliteit.

Een capaciteitstekort van de so-locatie zou kunnen worden opgelost door gebruik van de beschikbare ruimte op Valkstraat 4 (een voormalige locatie van het DaCapo College). Een aanvullend onderzoek naar de inzetbaarheid van deze ruimte wordt nog verricht.

Scenario

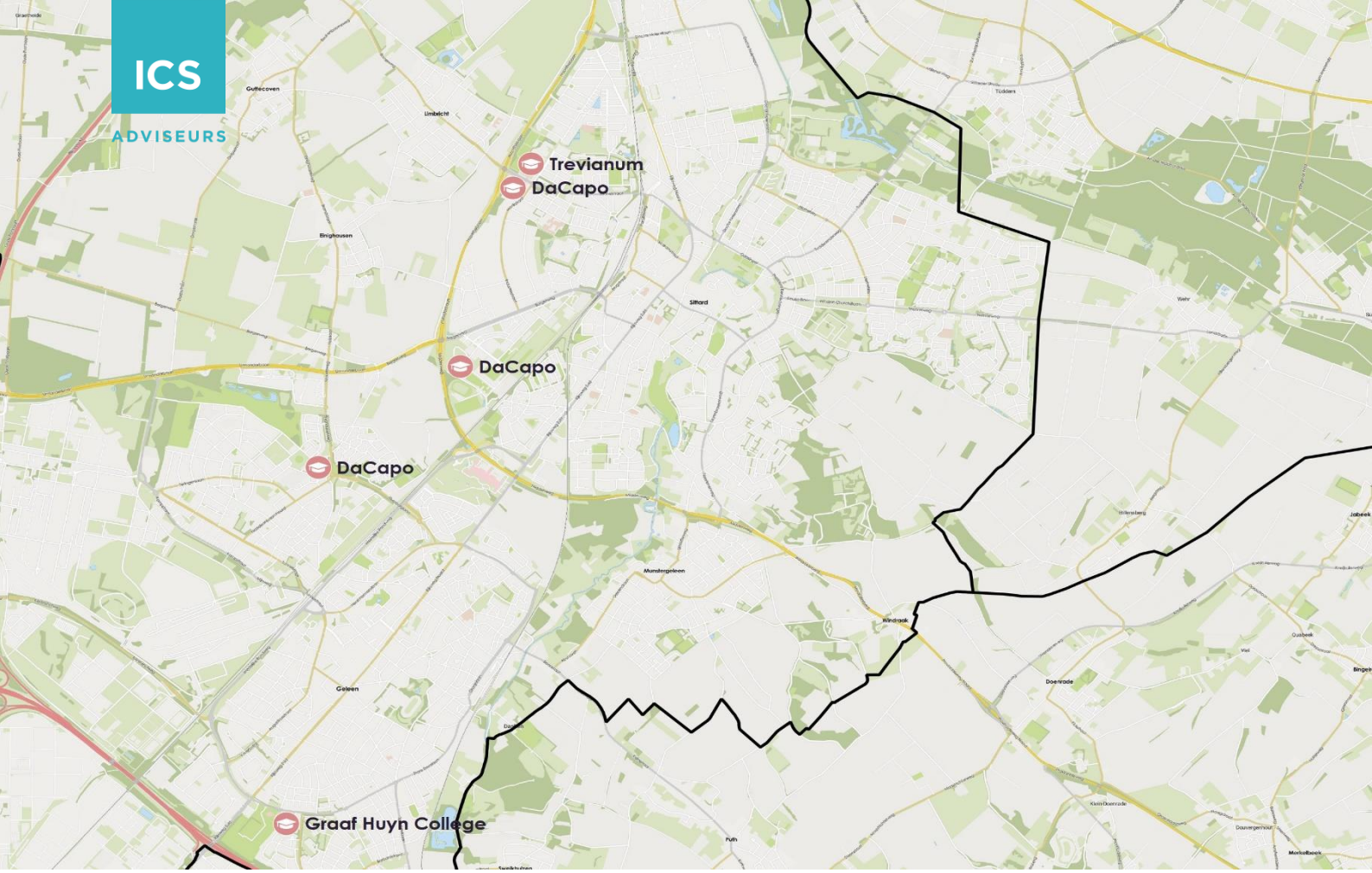
Maatregelen:

- so: huidige locatie handhaven en verduurzamen met daarnaast uitbreiding capaciteit op Valkstraat 4
- vso: scenario's nader te bepalen.

Realisatiejaar:

- inhuizing wanneer mogelijk
- in afstemming met samenwerkingsverband/koers sbo en (v)so Westelijke Mijnstreek.

NB: Voor Xaverius so is geen tabel opgenomen omdat het ontvlechten van het ruimtegebruik door onderwijs en de zorg ingewikkeld is. Dit kan gebeuren bij het uitvoeren van het aanvullend onderzoek.

7. Scenario's Voortgezet Onderwijs

Het voortgezet onderwijs in Sittard-Geleen bestaat uit de volgende drie scholen(gemeenschappen):

Graaf Huyn College (schoolbestuur Stichting Limburgs Voortgezet Onderwijs)

Dit is een brede scholengemeenschap met twee locaties die onder één brin-nummer vallen. De locaties liggen op één perceel waardoor in de praktijk over 1 locatie wordt gesproken.

Trevianum (schoolbestuur Stichting Trevianum Scholengroep)

Trevianum is een scholengroep bestaande uit de richtingen: havo, atheneum en gymnasium. De richtingen hebben ieder een eigen brin-nummer. De onderwijslocatie kent twee schoolgebouwen die met elkaar zijn verbonden middels een brug. Het schoolgebouw grenzend aan de Bradleystraat is de onderbouwlocatie. De bovenbouwlocatie grenst aan de Havikstraat.

DaCapo College (school per 1-1-2023: Stichting Limburgs Voortgezet Onderwijs)

Het DaCapo College is recent teruggegaan van zeven naar drie locaties door ingebruikneming van de nieuwe vmbo-locatie aan de Havikstraat 5. Daarnaast heeft de school nog een locatie praktijkonderwijs aan de Einighauserweg 25 te Geleen en een tweede vmbo-locatie aan de Milaanstraat 25 te Sittard. Per 1 januari 2023 maakt het DaCapo College onderdeel uit van Stichting LVO.

Er is een ontwikkeling gaande om leerlingen uit het speciaal onderwijs in een reguliere setting onderwijs te gaan geven (een diplomagerichte opleiding). Voor deze kinderen is dan ook meer ruimte nodig, nog los van de kinderen die nu uit Oekraïne komen. Daarnaast is een trend waarneembaar dat meer expertise in de school een plek krijgt. Ook dit vraagt om andere en meer ruimten in de school. Deze ruimte biedt ook kansen en mogelijkheden voor het ontplooien van nieuwe initiatieven.

7.1 Graaf Huyn College

In onderstaande tabel is de leerlingenprognose van het Graaf Huyn College opgenomen.

Graaf Huyn College	Leerlingenaantal	Ruimtebehoefte	Beschikbare capaciteit	Vraag vs. aanbod
Oktobertelling 2022	1.338	11.143	21.540 m²	10.397
Prognose 2025	1.423	11.810		9.730
Prognose 2031	1.316	11.069		10.471
Prognose 2038	1.269	10.744		10.796

De ruimtebehoefte is afkomstig uit de prognose van Pronexus (2021 inclusief vaste voet). In de praktijk kan de ruimtebehoefte anders zijn in verband met verschil in verhoudingen tussen vmbo/havo/vwo.

Uit de tabel blijkt dat sprake is van een grote overmaat van beschikbare vierkante meters. Het schoolbestuur is zich hiervan bewust en al enige tijd bezig met een plan om de onderwijsgebouwen meer in overeenstemming te brengen met het verwachte leerlingenaantal. Bij het opstellen hiervan is gekeken naar type ruimten, gewenst onderwijsconcept, functionaliteit en aanpasbaarheid van beide gebouwen die op de locatie aanwezig zijn. Uiteindelijk is het schoolbestuur tot de slotsom gekomen dat het hoofdgebouw (het voormalige St. Michielgebouw) het meest geschikte gebouw (ondanks de ongunstige bruto-nuttig verhouding door de vele verkeersruimten) is om volledig in stand te houden en dit passend te maken aan de huidige en toekomstige onderwijskundige inzichten, zoals meer inclusief, breed onderwijs, toegankelijk voor iedere leerling. Het voormalige vmbo-gebouw biedt als gevolg van de gebouwstructuur onvoldoende flexibiliteit om aangepast te worden. Dit gebouw is deels leeggemaakt met uitzondering van de praktijkruimten (het rechter gedeelte van het gebouw), die voor praktijklessen (o.a. Zorg & Welzijn, Techniek) in gebruik moeten blijven.

Voor de leegkomende ruimte zijn de volgende scenario's in beeld:

1. Het voormalige vmbo-gebouw wordt gecompartimenteerd waarna het juridisch eigendom van de leegstaande ruimten/vleugel(s)/verdieping(en) wordt overgedragen aan de gemeente;
2. Het juridisch eigendom van het volledige voormalige vmbo-gebouw wordt overgedragen aan de gemeente waarvan LVO-ruimten (terug)huurt welke voor het onderwijs noodzakelijk zijn;
3. Onderzoek naar optimalisatie waarbij de baten uit het afstoten van het volledige voormalige vmbo-gebouw afgezet worden tegen de kosten van nieuwbouw, gekoppeld aan het hoofdgebouw, die nodig is ter vervanging/oplossing van het dan ontstane ruimtetekort.

Op dit moment is de ontwikkeling van het leerlingenaantal zodanig dat de school nog een aantal jaren nodig heeft om tot de gebouwentransitie te komen. Scenario 1 kan hierna een goede invulling zijn. In de tussentijd kan transitie plaatsvinden en de ruimte in het gebouw ingezet worden als tijdelijke huisvesting bij de aanpassing van het gebouw.

Het vmbo-gebouw dateert uit 2002. Het hoofdgebouw kent meerdere bouwjaren, namelijk 1960 en 2000. Met het perspectief dat het hoofdgebouw behouden blijft als locatie (bouwjaar 1960) is renovatie aan de orde. Er wordt ultimo 2024 een businesscase opgesteld, waarin de renovatie volledig wordt uitgewerkt. Indien optie 3 van toepassing wordt, dan zal dit in de businesscase ook verder uitgewerkt worden.

De onderwijslocatie staat de komende jaren niet ter discussie en het toekomstige leerlingenaantal kan goed gehuisvest worden. Een levensduurverlengende renovatie van dit gebouw in combinatie met inhuizen van (een deel) van de basis/kader-leerlingen is een passende optie en nu al realiteit.

Scenario

Renovatie o.b.v. businesscase opgesteld in 2024, conform planning is de voorbereiding in 2025 en de start van de uitvoering 2026 (of eerder).

7.2 Trevianum

In onderstaande tabel is de leerlingenprognose van de locaties van Trevianum weergegeven.

Trevianum	Leerlingenaantal	Ruimtebehoefte	Beschikbare capaciteit	Vraag vs. aanbod
Oktobertelling 2022	2.427	17.397	19.700 m²	2.303
Prognose 2025	2.368	17.046		2.654
Prognose 2031	2.197	16.027		3.673
Prognose 2038	2.095	15.419		4.281

De ruimtebehoefte is afkomstig uit de prognose van Pronexus (2021) inclusief vaste voet. In de praktijk kan de ruimtebehoefte anders zijn.

Bij de capaciteit is uitgegaan van de permanente capaciteit zonder de tijdelijke huisvesting met een omvang van 200 bruto vierkante meter. Ook zijn de sportaccommodaties hierin niet meegenomen.

Uit de tabel blijkt dat sprake is van een overcapaciteit. Dit geeft echter een vertekend beeld. In de capaciteit is ook de oppervlakte van de brug meegenomen. Daarnaast hebben met name de oudere gebouwdelen een ongunstige bruto-nuttig verhouding (onder andere brede gangen). Dit maakt het gebouw niet overal functioneel inzetbaar. Het schoolbestuur is van mening dat de school op dit moment ruimtetekort heeft. Door het voorspelde verloop van de leerlingenprognose is de verwachting dat de bestaande capaciteit in de toekomst meer passend zal worden.

Voor beide schoolgebouwen geldt dat deze voorlopig in gebruik blijven. Het gebouw aan de Havikstraat is gebouwd in 2002 en het gebouw aan de Bradleystraat dateert uit 1987. Dit laatste gebouw bereikt in 2027 de leeftijd van 40 jaar. Het is gerechtvaardigd om dan een afweging te maken of een levensduurverlengende renovatie nodig is. Binnen dit SHP wordt een afweging daaromtrent opgenomen door het opstellen van een businesscase (in 2025) waarin de renovatie tot in detail wordt uitgewerkt. Dit document en haar uitkomst is ook aanleiding voor overleg tussen gemeente en schoolbestuur over benodigde investeringen en bijdrage voor uitvoering van renovatie (of een andere maatregel) in 2027.

Voor de locatie Havikstraat wordt handhaving en verduurzaming voorgesteld, waarbij de gemeente en schoolbestuur in actieve dialoog zijn over de mogelijkheid om eerdere noodzakelijke werkzaamheden in lijn te brengen met toekomstige investeringen, mits gelijktijdige aanpak financieel en uitvoeringstechnisch verantwoord is.

Scenario

- Havikstraat: handhaven en verduurzamen
- Bradleystraat: businesscase renovatie

Realisatiejaar: 2035 (Havikstraat) en 2027 (Bradleystraat)

7.3 DaCapo College

vmbvo

De onderwijslocaties President Kennedysingel, Eysenhegge, Rijksweg Zuid van het DaCapo College zijn in 2019 verhuisd naar de locatie van de voormalige Zuyd Hogeschool aan de Havikstraat, dat in verband hiermee is gerenoveerd en daarnaast is uitgebreid voor de vmbo bovenbouw Techniek. De leerlingentelling per 1 oktober 2019 is als basis gebruikt voor de verdeling van de leerlingen over de onderwijsrichtingen. In onderstaande tabellen zijn de resultaten weergegeven.

DaCapo Havikstraat & Milaanstraat	Leerlingenaantal	Ruimtebehoefte	Beschikbare capaciteit	Vraag vs. aanbod
Oktobertelling 2022	935	8.333	15.538 m²	7.205
Prognose 2025	1.128	9.851		5.687
Prognose 2031	1.048	9.222		6.316
Prognose 2038	997	8.821		6.717

DaCapo Einighauserweg*	Leerlingenaantal	Ruimtebehoefte	Beschikbare capaciteit	Vraag vs. aanbod
Oktobertelling 2022	168	2.374	2.001	-373
Prognose 2025	167	2.362		-361
Prognose 2031	155	2.214		-213
Prognose 2038	148	2.128		-127

* gegevens tabel exclusief 84 leerlingen (in 2022) Praktijkonderwijs/EOA

De ruimtebehoefte is afkomstig uit de prognose van Pronexus (2021) inclusief vaste voet.

Met de recente nieuwe huisvesting aan de Havikstraat is voor deze leerlingen passende huisvesting gerealiseerd. In deze huisvesting kan gewerkt worden met nieuwe onderwijsvormen. Tevens is er rekening mee gehouden dat er op termijn ruimte beschikbaar is om meer leerlingen van andere locaties te huisvesten op de Havikstraat door terugloop van het leerlingenaantal. De school maakt op dit moment ook gebruik van onderwijsruimten op de Milaanstraat. Deze onderwijslocatie is gehuurd tot 2028 en betekent een hoge exploitatielast voor de school. De wens van het schoolbestuur is deze locatie op termijn te verlaten en onder te brengen aan de Havikstraat. Het tijdstip waarop dit kan gebeuren is afhankelijk van de mogelijkheden die de huidige huurafspraken aan de Milaanstraat bieden alsmede van de ontwikkeling van de leerlingaantallen voor de betreffende beroepsopleidingen in de bovenbouw.

Praktijkonderwijs en EOA

In 2017 heeft het DaCapo College de onderwijslocatie Marisstraat verlaten en de EOA leerlingen die hier gehuisvest waren geïntegreerd in de bestaande locatie voor praktijkonderwijs in Geleen.

Op de locatie aan de Einighauserweg wordt praktijkonderwijs aangeboden en Eerste Opvang Anderstaligen (EOA). In bovenstaande tabel zijn uitsluitend de leerlingenaantallen voor de Pro leerlingen (gemiddeld 150) vermeld. Daarnaast worden op deze locatie gemiddeld 75 leerlingen EOA gehuisvest. Gezien de grote onvoorspelbaarheid van de leerlingenaantallen van de EOA-leerlingen kan niet worden voorzien of de omvang van de locatie aan de eisen blijft voldoen. DaCapo is daarin afhankelijk van externe ontwikkelingen. Op basis van het huidige leerlingenaantal van het Praktijk- en EOA-onderwijs is sprake van een significant ruimtetekort. Wanneer de huidige groei blijft doorzetten moet worden gekeken naar alternatieve oplossingen. Het praktijkonderwijs is verder passend gehuisvest. Het gebouw dateert uit 1983 en is aangepast en uitgebreid

in 2005. Omdat deze onderwijslocatie niet ter discussie staat, is op termijn een levensduurverlengende renovatie van het gebouw aan de orde.

Voor de wijk Lindenheuvel is het goed denkbaar dat er een breed onderzoek vanuit de onderwijsinhoud komt omdat EOA en praktijkonderwijs niet wijk gebonden zijn. Nadat helderheid is vanuit de verkenning rond de fusie kan hier ook naar gekeken worden en de impact op de positie van onderwijsvoorzieningen.

Scenario

- Havikstraat: in stand houden
- Milaanstraat: op termijn afstoten en huisvesten aan de Havikstraat
- Einighauserweg: renovatie en eventueel uitbreiding/heroverweging huisvesting EOA-onderwijs

Realisatiejaar:

- Havikstraat: n.v.t.
- Milaanstraat: 2028
- Einighauserweg: 2033

8. Bewegingsonderwijs

Binnen het IHP is onderzocht hoe het aanbod aan ruimten voor bewegingsonderwijs zich verhoudt tot de normatieve behoefte aan klokuren bewegingsonderwijs, nu en in de toekomst. Per stadsdeel is gekeken naar het aanbod (uitgedrukt in klokuren op basis van het aantal zaaldelen) en de behoefte aan bewegingsonderwijs. Er wordt voor het primair onderwijs en speciaal (basis) onderwijs uitgegaan van de wettelijke 26 beschikbare klokuren per zaal(deel). Voor het voortgezet onderwijs wordt uitgegaan van 40 beschikbare klokuren per zaal(deel). De huidige en normatieve behoefte is afgeleid uit de leerlingenprognoses, opgesteld door Pronexus in 2021. In onderstaande tabel is per stadsdeel de beschikbare capaciteit afgezet tegen de behoefte aan klokuren gym. Het gebruik van de sportvoorzieningen door verenigingen is in dit overzicht niet meegenomen. Het in kaart brengen van deze behoefte valt buiten de scope van dit SHP.

Accommodatie	Gebruikers onderwijs	Klokuren beschikbaar	Bezetting 2022 (in klokuren)	% bezetting in 2022	Bezetting 2038 (in klokuren)	% bezetting in 2038
Stadsdeel 1		**156**	**89,25**	**57%**	**84**	**54%**
Gymzaal Grevenbicht	De Kringbeek	26	10,5	40%	10,5	40%
Sportplaza Het Anker	Het Avontuur	26	4,5	17%	4,5	17%
Gymzaal Born	Swentibold, De Wissel	26	19,5	75%	16,5	63%
Gymzaal Limbricht	De Lemborgh	26	10,5	40%	10,5	40%
Gymzaal Einighausen	De Leeuwerik	26	10,5	40%	10,5	40%
Gymzaal Parkschool	Parkschool SO en VSO	26	33,75	130%	31,5	121%
Stadsdeel 2		**144**	**88,25**	**61%**	**76,49**	**53%**
Gymzaal Dahliastraat	t Heuvelke	26	10,5	40%	10,5	40%
Gymzaal Veermanstraat	De Duizendpoot	26	5,5	21%	5	19%
Gymzaal Hegstraat (Triade)	Sterrenrijk	26	10,5	40%	9	35%
Gymzaal Geenstraat	Xaverius VSO-VMBO	26	33,75	130%	29,25	113%
Gymzaal DaCapo Praktijkonderwijs	DaCapo praktijkonderwijs*	40	28	70%	22,74	57%
Stadsdeel 3		**408**	**209,26**	**51%**	**187,53**	**46%**
Sporthal Munstergeleen	Munstergeleen	78	10,5	13%	10,5	13%
Sportzaal Brouwersstraat	De Driesprong	52	18	35%	18	35%
Gymzaal Gounodstraat	Reuzepas, De Duizendpoot	26	24	92%	19,5	75%
Gymzaal Meeuwenlaan (Triade)	De Kluis	26	12	46%	10,5	40%
Gymzaal Eloystraat	SBO De Blinker	26	22,5	87%	22,5	87%
Sport Graaf Huyn College	Graaf Huyn College	200	122,26	61%	106,53	53%
Stadsdeel 4		**490**	**408,94**	**83%**	**361,64**	**74%**
Gymzaal Pattonstraat	Loedoes	26	13,5	52%	10,5	40%
Gymzaal Dominicanenwal	De Vlieger	26	4,5	17%	4,5	17%
Gymzaal Leyenbroek	Leyenbroek	26	16,5	63%	16,5	63%
Gymzaal Valkstraat 2B	SBO Het Mozaiek	26	24	92%	24	92%
Gymzaal Valkstraat 6	Xaverius SO	26	32,25	124%	32,25	124%
Stadssporthal	DaCapo VMBO (loc. Milaanstr. en Havikstr.), Aan de Meule, De Hoefer	120	132,14	110%	115,36	96%
Fitland	niet bekend	-	-	-	-	-
Kleesjhal	Trevianum**	240	186,05	78%	158,53	66%
Trevianum Sporthal						
Stadsdeel 5		**130**	**54**	**42%**	**51,1**	**39%**
Gymzaal Overhoven	Overhoven	26	9	35%	9	35%
Sportzaal de Kemper	Lahrhof, Talander	52	21	40%	19,5	38%
Gymzaal Stadssjool	KC Sittard (beide locaties)	52	24	46%	22,6	43%
Gymzaal Broeksittard						

**excl. gebruik EAO-leerlingen*
*** excl. gebruik LOOT*

NB: in bovenstaande tabel is op sommige plekken een bezetting van meer dan 100% weergegeven. In de praktijk is dit niet aan de orde omdat de scholen intensiever gebruik maken van de speellokalen waardoor, voor zover bekend momenteel, geen capaciteitsvraagstuk aan de orde is.

In **stadsdeel 1** is iedere kleine kern voorzien van een gymzaal waar de scholen of scholen in de betreffende kern gebruik van maken. Alleen de behoefte aan klokuren van de Parkschool is groter dan de beschikbare klokuren in de naastgelegen gymzaal. Gemeente en schoolbestuur gaan in gesprek over een oplossing.

In **stadsdeel 2** is de beschikbare capaciteit groter dan de vraag naar klokuren gym. Met uitzondering van de gymzaal aan de Geenstraat hebben de voorzieningen te kampen met een overcapaciteit. In de toekomst daalt de vraag naar klokuren voor dit stadsdeel naar 77 klokuur per week, wat neerkomt op een gemiddelde bezetting van 53%. Nader onderzoek is gewenst hoe hier in de toekomst mee om te gaan.

Ook in **stadsdeel 3** is de beschikbare capaciteit aan klokuren groter dan de vraag, al verschilt de bezetting per voorziening sterk. Gymzaal Gounodstraat en Gymzaal Eloystraat kennen vanuit het onderwijsgebruik een bezetting van meer dan 80%. Overall komt de gemiddelde bezetting in de toekomst uit op 46%. Met inachtneming van de bereikbaarheid is ook voor stadsdeel 3 nader onderzoek gewenst naar de behoefte en invulling van het bewegingsonderwijs.

De sportvoorzieningen in **stadsdeel 4** kennen de hoogste bezetting van alle stadsdelen. Met een huidige bezetting van 83% en toekomstige bezetting van 74% is de druk op sportvoorzieningen vanuit het onderwijs hoog. Voor de beide gymzalen aan de Valkstraat en de Stadssporthal is de capaciteit zelfs ontoereikend. Er dient onderzocht te worden op welke manier capaciteit aan sportvoorzieningen in dit stadsdeel uitgebreid kan worden.

Stadsdeel 5 is het stadsdeel met de minste sportvoorzieningen. Hoewel voor deze voorzieningen geldt dat de beschikbare capaciteit groter is dan de vraag naar bewegingsonderwijs, is de bereikbaarheid een belangrijk aandachtspunt. De sportvoorzieningen en scholen zijn verspreid over het stadsdeel aanwezig, wat een optimaler gebruik van bestaande sportvoorzieningen bemoeilijkt. Onderzocht dient te worden hoe hier in de toekomst het beste mee om kan worden gegaan.

Toekomst bewegingsonderwijs

Vanaf schooljaar 2023-2024 is twee lesuren bewegingsonderwijs verplicht op de basisschool. Leerlingen moeten minimaal twee lesuren bewegingsonderwijs krijgen onder leiding van een vakleerkracht of bevoegde groepsleerkracht.

Bovenstaande berekeningen gaan nog uit van de huidige normering. Als de nieuwe normering van kracht wordt kan dat gevolgen hebben voor de behoefte aan gymaccommodaties.

9. Financiën

9.1 Uitgangspunten

Voor de financiële vertaling zijn de geformuleerde uitgangspunten uit de visie leidend.

Voor de financiële paragraaf zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd (prijspeil september 2022):

- Voor de investeringen in nieuwbouw zijn de stichtingskostenbedragen met een bandbreedte van € 3.400,- tot € 3.750,- gehanteerd.
- Voor investeringen in renovatie wordt gerekend met een maximaal bedrag van € 2.625,- stichtingskosten.
- Voor investeringen in handhaven en verduurzaming wordt gerekend met een maximaal bedrag van € 1.125,- stichtingskosten.
- Voor het investeringsbedrag is het jaar van oplevering aangehouden voor 90% van de investeringskosten en het jaar vooraf 10% van de investeringskosten als voorbereidingskrediet.
- Er is een jaarlijkse indexering van 4% (advies is 5%) tot en met 2024 toegepast en daarna 2%. Het uitvoeringsjaar is bepalend voor het indexatiepercentage.

In de financiële doorrekening is voor het voortgezet onderwijs gerekend met één kengetal voor alle vormen van onderwijs. In de praktijk kan een differentiatie worden gemaakt tussen theoretisch en praktisch onderwijs. Bij uitvoering van projecten maken gemeente en schoolbestuur deze differentiatie voor de financiële kaderstelling. Vanwege het feit dat leerlingenaantallen en de verdeling over onderwijssoorten aan verandering onderhevig is, is voor de helderheid met één kengetal gerekend.

In de doorrekening is alleen rekening gehouden met de stichtingskosten voor de scholen en niet met bijkomende kosten zoals:

- Kosten voor aankoop grond en eventuele aanpassingen aan de infrastructuur en openbare ruimte;
- Kosten voor grondaankoop en grondsanering;
- Kosten voor tijdelijke huisvesting of het verwijderen van tijdelijke huisvesting;
- Kosten voor asbest;
- Sloopkosten;
- Contextuele factoren en locatie gebonden kosten;
- Verhuiskosten;
- Mogelijke kosten bij eerste inrichting onderwijsleerpakket en meubilair;
- Kosten en baten bij het eventueel afstoten van locaties en gebouwen;
- Bijdrage van schoolbesturen (per casus is de businesscase daarvoor leidend);
- Vergoeding door kinderopvangorganisatie in geval van aantoonbare investering of extra kosten door gemeente (huurvergoeding);
- Investering in kinderopvang.

9.2 Totale investering IHP

De initieel gewenste investering op basis van de visie bedraagt tot en met 2038 € 143.311.000, - (prijspeil januari 2023).

De projectgroep (schoolbesturen, kinderopvang en gemeente) heeft gezamenlijk gekeken naar de verdeling van de beschikbare middelen in de eerste periode. In gezamenlijkheid is gekeken naar prioritering en fasering van de investeringen. Daarbij hebben capaciteitsvragen vanuit de wettelijke taak van de gemeente voorrang. Daarnaast zou bij scholen die voor een capaciteitsmaatregel in aanmerking komen bij voorkeur ook direct een geplande renovatie kunnen worden meegenomen. Dit vanuit de integrale benadering en ook anticiperend op de hierop in voorbereiding zijnde wetgeving die in de maak is.

In de financiële paragraaf is geanticipeerd op voorfinanciering van investeringen, waarbij de gemeente garant staat voor vergoeding van het gemeentelijk aandeel in de kosten[10]. In de financiële doorrekening worden dan investeringen gespreid tot het maximaal beschikbare budget.

Daarnaast worden de volgende afspraken gemaakt:

- Investeringen in kinderopvang worden per situatie bekeken maar financieel beschouwd als spreekwoordelijk kostendekkende voorfinanciering. De investering wordt kostprijs dekkend 'terugverdiend' via een huurvergoeding. Daarnaast blijft de mogelijkheid bestaan dat de kinderopvang zelf investeert.
- Voor de projecten die voorzien zijn in de meerjarenplanning worden businesscases opgesteld om meer zicht te krijgen op de daadwerkelijke kosten en de verdeling qua investering tussen gemeente en schoolbesturen. De genoemde financiële bijdrage vanuit de gemeente gelden daarbij als maximum.

Voor het verduurzamen van schoolgebouwen heeft de gemeente op dit moment geen middelen beschikbaar. Dit geldt ook voor maatregelen voortkomend uit de warmtetransitie (zoals aansluiting op Het Groene Net). Hiervoor dient de gemeente los van onderwijshuisvesting aanvullende middelen te voorzien voor zover dit binnen haar verantwoordelijkheid valt.

Vanwege de spanning op de ambitie tussen enerzijds visie/inhoud en anderzijds beschikbare financiële middelen hebben betrokken partijen afgesproken elkaar helder en transparant informeren over de plannen en de uitwerking daarvan. De komende jaren wordt daarom halfjaarlijks overleg gevoerd over de stand van zaken en eventuele mogelijkheden voor her-allocatie van beschikbare middelen. De uitkomsten kunnen gebruikt worden om college en gemeenteraad de actief te informeren over de stand van zaken.

Vanuit de projectgroep SHP is het nadrukkelijke verzoek gedaan om vanaf 2025 (of zo veel eerder als mogelijk) aanvullende middelen beschikbaar te stellen om de noodzakelijke investeringen in huisvesting voor onderwijs en kinderopvang te kunnen laten plaatsvinden opdat de gemeente Sittard-Geleen adequate huisvesting verkrijgt en behoudt.

Verzoek schoolbesturen en opvangorganisaties:

De betrokken organisaties verzoeken de gemeenteraad nadrukkelijk aandacht te hebben voor de investeringen vanuit de gemeente bij renovatie. Levensduurverlengende renovatie is een goed alternatief voor vervangende nieuwbouw maar vraagt wel om een bijdrage van de gemeente.

Daarnaast het verzoek om helderheid te geven wanneer middelen beschikbaar komen opdat schoolbesturen bij hun eigen investeringen daarop kunnen participeren en maatschappelijk geld optimaal ingezet kan worden.

[10] Per casus en schoolbestuur dient bekeken te worden of dit tot de mogelijkheden behoort. Tevens dient dit nog te worden uitgewerkt en onderzocht op haalbaarheid. De uitkomst wordt uiteindelijk integraal onderdeel van het besluitvormingsproces van de gemeenteraad.

9.3 Samenvatting projecten

In onderstaande tabel is een overzicht van de projecten met jaartallen weergegeven.

school	maatregel	jaartal
De Kingbeek	nieuwbouw	2024
De Driesprong	uitbreiding	2024
De Vlieger	herhuisvesting of renovatie	2024
De Kluis	renovatie (inclusief verduurzaming)	2025
De Duizendpoot	renovatie (inclusief verduurzaming)	2024
Graaf Huyn College	renovatie (inclusief verduurzaming)	2026
Trevianum (Bradleystraat)	renovatie (inclusief verduurzaming)	2027
SBO	renovatie (inclusief verduurzaming)	2027
KC Sittard (B. Corbeijstraat)	renovatie (inclusief verduurzaming)	2028
Talander	renovatie (inclusief verduurzaming)	2029
Lahrhof	renovatie (inclusief verduurzaming)	2031
Overhoven	renovatie (inclusief verduurzaming)	2032
DaCapo College (Einighauserweg)	renovatie (inclusief verduurzaming)	2033
De Duizendpoot (Lindenheuvel)	renovatie (inclusief verduurzaming)	2034
Sterrenrijk	renovatie (inclusief verduurzaming)	2034
Leyenbroek	handhaven en verduurzamen	2035
Swentibold	handhaven en verduurzamen	2035
OBS De Wissel	handhaven en verduurzamen	2035
De Lemborgh	handhaven en verduurzamen	2035
't Heuvelke	handhaven en verduurzamen	2035
De Driesprong	handhaven en verduurzamen	2035
Loedoes	handhaven en verduurzamen	2035
Aan de Meule	handhaven en verduurzamen	2035
KC Sittard (Vastradastraat)	handhaven en verduurzamen	2035
Trevianum (Havikstraat)	handhaven en verduurzamen	2035
Parkschool	handhaven en verduurzamen	2035

10. Slotsom en aanbeveling

10.1 Slotsom

Het voorliggende SHP is in constructief overleg met schoolbesturen en kinderopvangorganisatie MIK-PIW tot stand gekomen. De gezamenlijke visie geeft een helder perspectief voor de huisvesting in de gemeente Sittard-Geleen. Deze visie bevat tevens concrete spelregels voor de uitvoering van de plannen binnen dit SHP. Met de uitvoering van dit SHP worden daarnaast knelpunten in de huisvesting opgelost en keuzes gemaakt per gebied.

10.2 Aanbevelingen

Onze aanbevelingen zijn onderverdeeld in twee categorieën: (1) aanbevelingen voor het proces en (2) aanbeveling voor de realisatie van projecten uit het SHP.

Proces

- Het SHP is een koersdocument dat voor gemeente, schoolbesturen en opvangorganisaties leidend is voor investeringen de komende jaren. Het is wel belangrijk om ruimte te bieden voor nieuwe en onvoorziene ontwikkelingen en daarover in gesprek te blijven met elkaar.
- Voer minimaal elk halfjaar overleg over de voortgang en besteding van middelen en kom waar mogelijk tot afspraken voor her-allocatie van middelen.
- Voer om de vier jaar een actualisatie uit van het SHP. Maak daarbij duidelijke procesafspraken.
- Stel om de twee jaar een leerlingenprognose op en monitor vraag en aanbod (ruimtebehoefte en capaciteit).
- Hanteer de gemaakte factsheets door deze tweejaarlijks te actualiseren qua ruimtegebruik en beoordeling van de gebouwen. Dit is tevens een goed instrument om de gemeenteraad op de hoogte te houden van de vorderingen en resultaten van het SHP.
- Blijf gezamenlijk werken aan de uitwerking van de duurzaamheidsambities voor de huisvesting in het SHP waarbij de landelijke ontwikkelingen nauwgezet worden gevolgd.
- Laat vierjaarlijks een MJOP opstellen (schoolbestuur).

Realisatie projecten SHP

- Stel een uitvoeringsprogramma op waarin staat omschreven welke stappen dienen te worden gezet, wie welke rol daarin heeft en welke (detail)planning wordt aangehouden. Het uitvoeringsprogramma en de voortgang van de realisatie van het huisvestingsplan dienen jaarlijks terugkerend met schoolbesturen en kinderopvangorganisaties te worden besproken.
- Stel een Plan van Aanpak op voor hergebruik of herontwikkeling van vrijvallende locaties.
- De realisatie van het huisvestingsplan heeft impact op een groot aantal leerlingen, ouders en bewoners. Communiceer gezamenlijk (gemeente, schoolbesturen en kinderopvangorganisatie) over de plannen en de planning.

ICS
ADVISEURS

De hoogste kwaliteitseisen aan onze dienstverlening. Een goed gebouw begint met het beste idee.

Colofon

Datum: 23 maart 2023
Auteur(s): Onno Damen en Joëlle Wijntjens

info@icsadviseurs.nl
088 - 235 04 27